Në bazë të nenit 36 të Ligjit për vetëqeverisje lokale (“Gazeta zyrtare e RM-së” numër 5/02), Këshilli i Qytetit të Shkupit në seancën e nëntëmbëdhjetë, të mbajtur më 30 janar të vitit 2014, solli

STRATEGJIA E QYTETIT TË SHKUPIT
PËR TË RINJTË
për periudhën 2014-2018

1. HYRJE

Koalicioni i organizatave rinore SEGA punon në drejtim të zhvillimit dhe zbatimit të politikave rinore në RM, për ti bashkuar dhe fuqizuar të rinjtë, me qëllim të përmirësimit të gjendjes së përgjithshme të tyre.

Në periudhën e muajit nëntor të vitit 2012 – shtator të vitit 2013, Koalicioni SEGA e implementoi projektin “Krijimi i Strategjisë Lokale Rinore të Qytetit të Shkupit”, të financuar nga Qyteti i Shkupit dhe Rajoni i Normandisë së Poshtme.

Qëllimi i këtij projekti është krijimi i Strategjisë Lokale Rinore 5 vjeçare (SLR) për Qytetin e Shkupit dhe Planin Aksional.

Në drejtim të krijimit të Strategjisë Lokale Rinore për Qytetin e Shkupit u realizuan aktivitetet vijuese:

- **Konferenca “Politika për të rinjtë në Qytetin e Shkupit“**

Më 22 nëntor të vitit 2012 u organizua Konferenca për krijim të politikës lokale rinore të Qytetit të Shkupit. Qëllimi i Konferencës ishte fillimi i procesit të krijimit të politikës lokale rinore të Qytetit të Shkupit dhe fitimi i informacioneve hyrëse prej palëve relevante të përfshira për nga aspekti i nevojave prioritare dhe zgjidhjeve të mundshme në fushën e politikës rinore që më pas do të shfrytëzohen gjatë përpilimit të Propozim dokumentit – Strategjia lokale rinore. Në Konferencën u prezantuan rezultatet e hulumtimeve rinore që tregojnë gjendjen kombëtare dhe politikën rinore, gjatë kësaj këto hulumtime i qasen fushave konkrete që i trajton Strategjia kombëtare për të rinjtë. Në suaza të Konferencës u realizuan 4 grupe punuese të cilat mbuluan 8 fusha që janë të përcaktuara në Strategjinë Kombëtare për të Rinjtë (SKR) edhe atë: Arsimi; Vetëpunësimi rinorë; Cilësia e jetës; Shëndetësia dhe parandalimi; Participimi i të rinjve; Informimi rinorë; Kultura dhe puna rinore.

- **Realizimi i anketës dhe përgatitja e analizave për qëndrimet e rinisë në Qytetin e Shkupit në lidhje me nevojat rinore.**

Me qëllim që të hulumtohen nevojat specifike të rinjve në nivel të Qytetit të Shkupit, u realizua anketimi i ekzemplarit prezantues prej 591 të rinjve prej 10 komunave në territorin e Qytetit të Shkupit. Me anketën u përfshinë të rinjtë e moshës prej 15 – 29 vjeçare, prej të gjitha bashkësive etnike në Maqedoni. Anketa përfshiu pyetjet për 8 fushat e përcaktuara sipas Strategjisë Kombëtare për të rinjtë, dhe e njëjta u realizua nga ana e të rinjve – anketues. Prej rezultateve të anketës u përpilua Analiza në lidhje me qëndrimet e të rinjve në Qytetin e Shkupit në lidhje me nevojat e tyre.

- **Konferenca “Strategjia për të rinjtë në Qytetin e Shkupit”**

Më datë 12 qershor të vitit 2013, në Sallën e Këshillit të Qytetit të Shkupit, u organizua Konferenca në temën “Strategjia për të rinjtë në Qytetin e Shkupit”. Në këtë konferencë u prezantuan rezultatet e analizës së përpiluar për qëndrimet e të rinjve nga Qyteti i Shkupit në lidhje me nevojat rinore. Pjesëmarrësit patën rastin që të japin kontribut për definimin e qëllimit

të përgjithshëm, qëllimet specifike, strategjitë dhe krijimin e Planit Aksional për vitin 2014. U formuan 8 grupe punuese në pajtim me prioritetet SKR: Arsimi; Vetëpunësimi rinorë; Cilësia e jetës; Shëndetësia dhe parandalimi; Participimi i të rinjve; Informimi rinorë; Kultura dhe puna rinore.

- **Debati publik për propozim Strategjinë për të rinjtë e Qytetit të Shkupit**

Më 8 tetor 2013 në Sallën e Këshillit të Qytetit të Shkupit u organizua debat publik për propozim Strategjinë për të rinjtë të Qytetit të Shkupit. Pjesëmarrësit e këtij evenimenti patën rastin që të japin kontribut për përmirësimin e propozim Strategjisë Lokale për të rinjtë, e Qytetit të Shkupit.

2. ANALIZA E GJENDJES

Me qëllim të hulumtimit të nevojave specifike të rinisë në nivel të Qytetit të Shkupit, koalicioni "TANI" realizoi anketimin e ekzemplarit reprezentues prej 591 personave të rij nga 10 komunat e territorit të Qytetit të Shkupit. Pasqyra e përgjithshme që shfaqet pas anketës së realizuar për nevojat e të rinjve dhe qëndrimet e tyre në Qytetin e Shkupit, në masë më të madhe reflekton rezultatet të cilat prej më parë janë fituar prej hulumtimeve të tjera në nivel lokal dhe kombëtarë për tematikën e njëjtë. Prapëseprapë, për shkak të specifikave të Qytetit të Shkupit si qytet më i madh dhe si kryeqytet në të cilin gravitojnë pjesa më e madhe e të rinjve në shtetin tonë, në të gjenden si institucione lokale ashtu edhe kombëtare që mund ti përmbushin nevojat e të rinjve, mund të veçohen dhe disa rekomandime me qëllim të avancimit të pozitës së popullatës së re.

Të anketuarit konsiderojnë se ekziston hapësirë për përmirësim të cilësisë së arsimit në nivel lokal, edhe pse gjatë kësaj parashtrohet pyetja për atë se sa janë kompetencat e institucioneve arsimore. Të anketuarit prononcohen se ka përmirësime në programet arsimore krahas gjendjes në të kaluarën, por prapëseprapë nevojitet përsosja e programeve përmes angazhimit të kuadrit kompetent mësimdhënës dhe përmes investimeve për furnizim më të mirë teknik të shkollave. Mësimi në praktik është një fushë në të cilën mund të intervenohet në masë të madhe, nëse merret parasysh fakti se të anketuarit konsiderojnë se praktika nuk është e mjaftueshme e as përkatëse për nevojat e të rinjve. Në këtë kontekst, institucionet lokale dhe vetëqeverisja lokale mund të kontribuojnë përmes zhvillimit të interesit të biznesit për pranim të praktikantëve dhe gjithsesi përmes subvencionimit të punës praktike përmes mbulimit të shpenzimeve themelore të praktikantëve.

Papunësia si një problem i hidhur, në masë të konsiderueshme i godet të rinjtë në Qytetin e Shkupit. Politizimi i punësimeve tret kurajën e të rinjve gjatë procesit të rregullt të gjetjes së punës, për këtë arsye ata shumë pak vizitojnë Agjencinë për punësime dhe shumë pak janë të njoftuar për mundësitë e zhvillimit të aftësive dhe punës praktike që organizohen nga Qeveria dhe Agjencia për punësim. Gjithashtu, të rinjtë pothuajse fare nuk i shfrytëzojnë programet për nxitje të vetë punësimit dhe punësimit përmes subvencionimit të bizneseve. Në nivel lokal, kompetencat në këtë fushë janë me të vërtetë të kufizuara. Një gjë e tillë mund të vërehet përmes programeve specifike në nivel lokal, të cilat në pajtim me specifikat lokale do të zhvilloheshin me qëllim të nxitjes së punësimeve. Gjendja në fushën e pjesëmarrjes rinore në proceset e sjelljes së vendimeve nuk dallohen shumë prej gjendjes së konstatuar më parë edhe gjatë hulumtimeve tjera si në nivele lokale ashtu edhe në nivel kombëtarë. Përkatësisht, të anketuarit nuk kanë përvojë që të konsultohen gjatë proceseve të sjelljes së vendimeve si nga ana e vetëqeverisjes lokale, ashtu edhe nga institucionet tjera lokale. Në disa prej komunave, ekzistojnë mekanizma të caktuara jo formale, përmes të cilave do të mund të sigurohet pjesëmarrja rinore gjatë sjelljes së vendimeve, por nevojitet që këto mekanizma të fuqizohen dhe zhvillohen. Si fakte interesante në këtë fushë, shfaqet nevoja për implementim të mekanizmit për pjesëmarrje të rinisë në shkollat, gjatë kësaj këtë qëndrim e ndajnë shumica, pa

marrë parasysh moshën. Në këtë kontekst, rekomandohet zhvillimi i mëtutjeshëm i formave ekzistuese të organizimit rinorë në shkollat, siç janë bashkësitë shkollore.

Mekanizmi rinorë, është shumë i ulët në nivel lokal. Një pjesë e vogël e të rinjve janë anëtarë në shoqatat civile dhe në partitë politike, gjithashtu, një pjesë e vogël prej tyre, kanë pasur përvojë me punën vullnetare, edhe pse marrë në përgjithësi ata përkrahi angazhimin vullnetarë. Të anketuarit, konsiderojnë se të rinjve në nivel lokal, më tepër u nevojitet angazhimi punues që të mund të aktivizohen edhe në fushat tjera. Më tepër mjete financiare do të duhej të nxitnin aktivimin rinorë dhe gjithsesi realizimin e ideve rinore në nivel lokal.

Të rinjtë, nuk janë të kënaqur prej ofertës kulturore në komunat e tyre, e as që janë të inkuadruar në përpilimin e programit për kulturë. Të anketuari, konsiderojnë se nevojitet ndarja e më shumë mjeteve financiare për përkrahje të kulturës në nivel lokal dhe gjithsesi të nxitet interesi i të rinjve që ti vizitojnë manifestimet kulturore përmes sigurimit të kushteve të volitshme për të njëjtit si një kategori e posaçme.

Cilësia e jetës së të rinjve, reduktohet në vizitën e kafeneve dhe përcjelljes së TV. Ashtu siç u përmend më lartë, të rinjtë pak angazhohen në forma të tjera të shoqërimit, siç janë organizatat civile dhe më pak në aktivitetet vullnetare, e gjithë kjo jetën rinore e bëjnë të jetë me cilësi të ulët. Në këtë drejtim, institucionet lokale mund të ndihmojnë përmes përgatitjes së programeve lokale nga fushëveprimet e tyre, përmes cilëve do të detektohet grupi i të rinjve specifik përmes edukimit, parandalimit etj.

Të rinjtë, pak janë të informuar për ato çështje që janë me rëndësi për rininë, gjatë kësaj të anketuarit theksojnë se vet ata nuk janë të interesuar që të vijnë deri te informacionet e nevojshme. Nga ana tjetër, institucionet lokale nuk përpiqen që përmes mediumeve dhe kanaleve të disponueshme ti informojnë të rinjtë. Më shpesh ekzistojnë qendrat kulturore rinore në nivel lokal, të cilat kanë rolin e informuesve, por të rinjtë prapë theksojnë se në komunën e tyre nevojitet që të formohen qendrat informative. Gjithashtu, të rinjtë do të munden përmes organizatave civile më mirë të edukohen dhe të njoftohen përmes fushatave dhe aktiviteteve të posaçme.

Të anketuarit, në fushën e shëndetësisë theksojnë se kanë përcaktuar mjekun amë, megjithatë shumë pak vizitojnë evenimentet edukative nga fusha e shëndetësisë. Ekziston një numër i mjaftueshëm i institucioneve shëndetësore, për trajtim të problemeve rinore, por të njëjtit nuk ofrojnë mundësi të volitshme (financiare) për qasje më të lehtë të këtyre shërbimeve për personat e rinj të pa punësuar.

Pasqyrë e rezultateve nga anketimet sipas fushave përkatëse

3. Fusha Informimi rinorë - Rezultatet

57,5% prej të anketuarve konsiderojnë se të rinjtë janë pjesërisht të informuar për atë që i tangon. Gjatë kësaj sipas 25 % të anketuarve, shkaku për këtë është fakti se të rinjtë nuk interesohen që ti fitojnë informacionet, kurse 21 % mendojnë se institucionet lokale nuk janë të interesuar që ti informojnë të rinjtë.

Të rinjtë, më shpesh deklarojnë se në komunën e tyre ekziston qendra kulturore rinore, organizatat joqeveritare dhe qendra informative rinore.

Informacionet që janë të rëndësishme për të rinjtë, sipas 40 % të anketuarve transmetohen përmes mediumeve lokale, por për 23 % si kanal i transmetimit të informacioneve për të rinjtë

janë akoma miqtë dhe farefisi. Gjatë kësaj 48 % të anketuarve konsiderojnë se të rinjtë vetëm ndonjëherë angazhohen që të fitojnë informacionet që u nevojiten ose janë plotësisht pasiv gjatë pranimit të informacioneve.

28% të anketuarve konsiderojnë se nëse vetëqeverisja lokale, formon qendër informative rinore, atëherë do të përmirësohet informimi i të rinjve, kurse 23 % prej të anketuarve konsiderojnë se informimi do të përmirësohet nëse informacionet do të transmetohen përmes mediumeve më të shikuara/dëgjuara nga rinia.
Po ashtu 41% e të anketuarve konsiderojnë se organizatat joqeveritare mund ta ngritin nivelin e informimit te të rinjtë, nëse shfrytëzojnë më shumë moduse të ndryshme për informim, kurse 29 % konsiderojnë se nevojiten fushata për edukim të rinisë se si në mënyrë më efikase të informohen.

<u>Konkluzion:</u> Të anketuarit konsiderojnë se të rinjtë nuk janë aktiv në masë të duhur për nga aspekti i kërkimit të informacioneve që i tangojnë të njëjtit. Po ashtu, ekziston edhe qëndrimi se institucionet lokale nuk janë të interesuara në masë të duhur që ti informojnë të rinjtë dhe se për këtë qëllim duhet të mendohet që të implementohen ide të reja dhe moduse të reja të informimit të rinisë, që janë më të pranueshme për të njëjtit. Një pjesë e konsiderueshme e të anketuarve konsiderojnë se nëse vetëqeverisja lokale formon qendrën informative rinore, në masë të konsiderueshme do të përmirësohet informimi rinorë. Po ashtu, organizatat joqeveritare mund të ndihmojnë përmes fushatave për edukim rinorë ti informojnë të rinjtë se si në mënyrë më efikase të informohen që ti shfrytëzojnë informacionet.

<u>Rekomandime:</u>
- Shkollat dhe organizatat civile, të realizojnë fushatë për të rinjtë me qëllim të ngritjes së nivelit të informimit të tyre për qasje deri te informacionet e nevojshme.
- Vetëqeverisja lokale të përkrah themelimin e mediumeve rinore lokale.
- Të formohen qendra funksionale informative rinore, që do të financohen nga vetëqeverisja lokale, dhe në mënyrë të plotë do të udhëhiqen prej të rinjve.
- Vetëqeverisja lokale, në aspekt financiarë të ndihmojë botimin e gazetave dhe revistave shkollore.

4. Fusha Puna rinore lokale – Rezultatet
Është numri i vogël i të anketuarve që janë anëtarë në shoqatat civile ose në partitë politike. Derisa 87 % prej të anketuarve, prononcohen se nuk janë anëtarë të ndonjë shoqate civile, 77 % e të anketuarve prononcohen se nuk janë anëtarë të ndonjë partie politike, përkatësisht më e lartë është përqindja e atyre që janë anëtarë të ndonjë partie politike. Gjatë kësaj, nuk ka dallime të konsiderueshme sipas gjinisë dhe moshës për sa i përket anëtarësimit në ndonjë parti politike ose shoqatë civile. Pjesa më e madhe e të anketuarve 73 % nuk dinë se në komunën e tyre ekziston organizata rinore që kujdeset për plotësimin e nevojave rinore. prej këtu mund të konkludojmë për interesimin e vogël të anketuarve për anëtarësim në shoqatat civile. Gjatë kësaj, pothuajse në të gjitha komunat ka ndonjë i cili ka është prononcuar se në komunën e tij ekziston organizatë rinore. Gjendja e tillë, vetëm dëshmon për rezultatet sipas të cilëve 58 % prej të anketuarve prononcohen se të rinjtë në komunën e tyre, rallë herë orvaten për zgjidhjen e problemeve rinore ose në përgjithësi nuk interesohen fare (28%). Më pas, gjysma e të anketuarve, konsiderojnë se nevojiten më shumë mjete financiare për përkrahje të rinisë me qëllim të zmadhimit të iniciativave të tyre, por gjithashtu, një pjesë e konsiderueshme e tyre, në mesin e opsioneve thonë se nevojitet zmadhimi i informimit rinorë me qëllim të zmadhimit të iniciativave rinore.

76,5% të anketuarve konsiderojnë se në komunën e tyre nuk ndahen mjete të mjaftueshme për realizim të ideve rinore. Gjatë kësaj, vlen që të theksohet se edhe pse në të gjitha komunat dominon numri i të anketuarve që konsiderojnë se nuk ndahen mjete të mjaftueshme, prapëseprapë 22 % prej të anketuarve prononcohen se në komunën e tyre ndahen mjete të mjaftueshme, gjatë kësaj në komunën Karposh, pothuajse njësoj prononcohen për të dy opsionet.

Në pyetjen se çfarë më tepër u nevojitet të rinjve në komunë, 44,5 % prej të anketuarve prononcohen se u nevojiten vende të punës, përqindje të njëjtë kemi kur theksohen paratë dhe arsimi. Gjatë kësaj si pjesë dominuese e të rinjve të moshës 25 – 29 vjeçare e theksojnë vendin e punës si nevojë prioritare.

Konkluzion: Të dhënat e fituara në nivel lokal, tregojnë për faktin se të rinjtë shumë pak janë aktiv në nivel lokal në shoqatat civile, ashtu edhe në partitë politike. Pro aktiviteti i tyre për zgjidhjen e problemeve që i kanë është minimal dhe do të mund të përmirësohej nëse do të ndahen më shumë mjete për realizim të ideve rinore dhe nëse përmirësohet informimi i të rinjve. Të rinjtë janë pak të informuar për ekzistimin dhe veprimin e organizatave rinore në komunat e tyre. Të anketuarit theksojnë se nevoja për vende të punës është prioritare të të rinjtë e të gjitha komunave, më pas pasojnë nevoja për para dhe për arsim më cilësorë.

Rekomandime:

- Organizatat ekzistuese rinore në nivel lokal të realizojnë fushatë informatike për veprimet e tyre, misionin dhe aktivitetet në mesin e të rinjve në shkollat fillore dhe të mesme.
- Të hulumtohen mundësitë për prezantim të përbashkët të organizatave rinore deri te vetëqeverisja lokale, gjatë orvatjeve për sigurim të mjeteve më të larta financiare për realizim të ideve rinore.
- Organizatat rinore si prezantues të rinjve në nivel lokal të përpilojnë një program të përbashkët ose strategji lokale me vetëqeverisjen lokale, me qëllim të adresimit të problemeve më akute siç janë p.sh. punësimi, arsimimi dhe jeta kulturore.

5. Fusha Arsimi – Rezultatet

41% të anketuarve konsiderojnë në Shkup, sistemi arsimorë ofron përgatitje përkatëse dhe cilësore arsimore me qëllim të gjetjes së shpejtë të vendit të punës ose hapjes së biznesit personal. Por nga ana tjetër, 56 % e të rinjve (të anketuar) konsiderojnë se programet mësimore në shkollat e mesme profesionale janë të përmirësuar dhe 58 % e të anketuarve kanë qëndrim të njëjtë për programet mësimore në gjimnazet. Por 53 % e të anketuarve prononcohen se puna praktike nuk është e përfaqësuar në masë përkatëse në programet mësimore. Këto deklarata janë përkatëse me orvatjet që po merren në nivel qendrorë me qëllim të modernizimit të procesit mësimorë dhe avancimit të programeve mësimore përmes implementimit të lëndëve të reja dhe moduseve të reja të punës, por edhe me gjendjen kur të rinjtë si problem kryesorë gjatë gjetjes së punës e detektojnë mungesën e përvojës praktike.

70% të anketuarve konsiderojnë se kushtet në institucionet arsimore janë të mira për punë, që gjithashtu flet për orvatjet edhe në nivel qendrorë dhe në nivel lokal për avancim të infrastrukturës dhe kushteve të punës në shkollat. Ky trend vlen për të gjitha komunat në nivel të Qytetit të Shkupit. Në lidhje me çështjen që si prioritare u mungon institucioneve arsimore, pjesa më e madh e të anketuarve 41 % konsiderojnë se nevojitet furnizimi më bashkëkohorë teknik në shkollat. Por në nivel të komunave kjo nuk është si prioritare gjithkund. Kështu për

shembull në Qendër, Kisella Voda dhe në Saraj, të anketuarit konsiderojnë se si prioritare mungon kuadri mësimorë i përgatitur në mënyrë të bashkëkohore.

Në lidhje me arsimin jo formal, pjesa më e madhe e të anketuarve prononcohen se nuk kanë vijuar ndonjë lloj të formës së arsimit jo formal gjatë dy viteve të kaluara (53%), derisa 46% prononcohen se kanë vijuar. Prapëseprapë, bëhet fjalë për qëndrime të ndara në mesin e të anketuarve. Gjatë kësaj nuk mund të konstatohet ndonjë trend në deklaratat në lidhje me moshën e të anketuarve. Gati pjesa e njëjtë e të anketuarve përgjigjet se në komunën e tyre ekziston numër i mjaftueshëm i institucioneve funksionale që ofrojnë arsim jo formal, përkatësisht se të njëjtit ekzistojnë por nuk funksionojnë.

Konkluzion: Në suaza të fushës së Arsimit, të anketuarit u pyetën për disa aspekte kryesore të arsimit edhe atë për cilësinë e arsimit në përgjithësi, programet arsimore në shkollat profesionale dhe në gjimnazet, infrastrukturën dhe kushtet e punës, arsimin jo formal dhe praktikën përmes së cilës sistemi arsimorë u mundësohet të rinjve
Mund të sajohet konkludimi se të anketuarit, në përgjithësi konsiderojnë se mund të përmirësohet cilësia e sistemit arsimorë. Ata i respektojnë ndryshimet e realizuara të programeve mësimore, si në drejtimin profesional ashtu edhe në drejtimin e gjimnazeve, por nga ana tjetër, tërheqin vërejtjen se praktika nuk është e përfaqësuar në masë të konsiderueshme dhe se duhet të mendohet për atë se si të përmirësohet kjo gjendje.

Infrastruktura dhe kushtet e punës janë një çështje e cila marrë në përgjithësi ka një zgjidhje të mirë në nivel lokal. Ajo që duhet të përmirësohet si prioritare është sigurimi i pajisjeve më bashkëkohore teknike, edhe pse në disa komuna dominon nevoja për sigurimin e kuadrove më të përgatitura arsimore. Arsimi jo formal është një çështje për të cilën të anketuarit kanë qëndrime të ndara, që është si rezultat i përvojave të tyre por edhe i informimit të tyre. Prapëseprapë, pjesa më e madhe e të anketuarve nuk kanë vijuar ndonjë lloj të formës së arsimit jo formal gjatë dy viteve të kaluara.

Rekomandime:

- Vetëqeverisja lokale të ndërmarrë aktivitete me qëllim të përfshirjes më të madhe gjatë realizimit të procesit arsimorë në shkollat fillore dhe të mesme. Gjatë kësaj, mund të planifikohen edhe projekte për shkëmbim të praktikave pozitive edhe me shkollat tjera, në nivel kombëtarë dhe ndërkombëtarë, të ndërmerren aktivitete dhe iniciativa me Ministrinë e arsimit dhe shkencës në drejtim të realizimit të politikave për cilësi të arsimit, përsosjes së kuadrit mësimdhënës dhe aktiviteteve të lobimit me qëllim të avancimit të furnizimit teknik.
- Qeverisja vendore dhe drejtorët e shkollave të mesme të realizojnë takime konsultuese me bashkësinë e biznesit për të hulumtuar mundësitë për përfshirjen e biznesit në praktikën mësimore nëpërmjet marrjes së praktikantëve dhe përfshirjes së biznesmenëve dhe menaxherëve me eksperiencën e tyre në realizimin e praktikës mësimore.
- Qeverisja vendore t’i përkrahë shkollat në qasjen deri te fondet ndërkombëtare dhe në bashkëpunimin e tyre me organizatat civile.

6. Fusha Pjesëmarrja rinore – Rezultate

Pjesëmarrja e të rinjve në sjelljen e vendimeve në shkollat e mesme sipas 65% të të anketuarve realizohet vetëm pjesërisht, sepse ata mendojnë se nxënësit e shkollave të mesme nuk arrijnë plotësisht të përfaqësojnë interesat e të rinjve dhe të mundësojnë pjesëmarrje.

73% e të anketuarave nuk dinë nëse qeverisja vendore e tyre ka mekanizma të tilla nëpërmjet të cilave sigurohet pjesëmarrja e të rinjve në sjelljen e të rinjve. Një pjesë e vogël e të anketuarve (25%) theksojnë se komuna e tyre ka ndonjë mekanizëm për pjesëmarrje, por kur përgjigjen për cilat mekanizma bëhet fjalë mund të shikohet që më shpesh ata janë mënyra joformale për konsultimin e të rinjve (tribuna, biseda dhe më rrallë anketa), dhe jo mekanizma dhe organe të vendosura.

97% e të rinjve thonë se qeverisja vendore e tyre deri tani nuk i ka konsultuar për ndonjë çështje të rëndësishme që i tangon ata. Gjithashtu 97% e të anketuarve thonë se as institucionet lokale nuk i përfshijnë dhe nuk i konsultojnë në sjelljen e vendimeve për çështje të rëndësishme për ta (p.sh. sport, kulturë etj.). Gjysma e të anketuarve thonë se më e rëndësishme është që të sigurohen mekanizma për pjesëmarrjen e të rinjve në sjelljen e vendimeve në shkollë. Interesant është fakti që një qëndrim të tillë kanë kryesisht jo vetëm ata që janë aktualisht nxënës por edhe të rinjtë nga mosha të ndryshme.

Në lidhje me atë që se çfarë mund të bëjnë të rinjtë për të siguruar përfshirje më të madhe në sjelljen e vendimeve, 41% e të anketuarve theksojnë se është e nevojshme që të rinjtë të organizohen më mirë, përderisa 31% konsiderojnë se duhet të propozohen në mënyrë aktive zgjidhje për problemet e të rinjve direkt deri te institucionet kompetente dhe qeverisja vendore.

Konkluzion: Në suazat e pjesëmarrjes rinore të anketuarit përgjigjen për eksperiencën e tyre në lidhje me pjesëmarrjen e të rinjve në sjelljen e vendimeve në disa nivele dhe atë në shkollë, në qeverisjen vendore, në institucionet lokale. Mund të arrihet në përfundimin se në nivel lokal në Shkup dhe në pjesën dërmuese të komunave në territorin e Qytetit të Shkupit nuk ekziston praktika e përfshirjes së të rinjve në sjelljen e vendimeve, dhe as nuk janë vendosur mekanizma për pjesëmarrje si për shembull këshilla rinor, komisione, këshilltarë, parlament rinor etj. Nga ana tjetër duhet të theksohet se ky është informacion që merret vetëm nga të rinjtë dhe sipas nivelit të tyre të informimit për mekanizma të tillë. Të rinjtë potencojnë se më e nevojshme është që të punohet për fuqizimin e pjesëmarrjes të të rinjve në sjelljen e vendimeve në nivel shkolle si institucione ku të rinjtë kalojnë pjesën më të madhe të kohës së tyre. Gjithashtu të anketuarit mendojnë që është e nevojshme të nxiten forma të ndryshmet të organizimit rinor me qëllim pjesëmarrjen e të rinjve në sjelljen e vendimeve në nivel lokal dhe që të rritet dhe të ketë efekt.

Rekomandime:

- Të realizohet edukimi për të rriturit domethënë për bartësit e funksioneve të qeverisjes vendore, shkollave dhe institucioneve të tjera lokale me qëllim informimin e tyre për mundësinë për pjesëmarrjen e të rinjve, modelet dhe format ekzistuese.
- Të realizohen fushata për edukimin e të rinjve në shkollat fillore dhe të mesme me qëllim prezantimin e të drejtës së tyre për pjesëmarrje në sjelljen e vendimeve, si dhe mënyrat dhe modelet e pjesëmarrjes në nivel lokal.
- Të shikohet mundësia për vendosjen e këshillave rinor, parlamentit të rinjve ose organe të ngjashme për konsultim me të rinjtë.
- Në shkolla të zhvillohen në mënyrë precize rregulla dhe procedura për zbatimin e zgjedhjeve shkollore, formimin e bashkësisë shkollore dhe përcaktimin e rolit të tyre.

7. Fusha Shëndetësi – Rezultate

Një pjesë e njëjtë e të anketuarve 46% theksojnë se në vitin e kaluar kanë kryer, përkatësisht

nuk kanë kryer vizitë preventive tek mjeku amë. Gjatë kësaj shumica e të anketuarve 87% kanë zgjedhur mjek amë. 63% e të anketuarve nuk kanë marrë pjesë në asnjë event edukativ nga fusha e shëndetit publik.

64,5% e të anketuarve theksojnë se komuna e tyre ka institucione shëndetësore të mjaftueshme të cilat mund t'u ndihmojnë në trajtimin e ndonjë problemi shëndetësor. Megjithatë 73% e të anketuarve nuk janë ndeshur me asnjë përfitim financiar në shërbimet e institucioneve shëndetësore që u ofrojnë të rinjve të papunësuar.

<u>Konkluzion:</u> Të rinjtë janë të ndërgjegjshëm për preventivën dhe zgjedhjen e mjekut amë, por gjithashtu shumë pak prej tyre thonë se edukohen për shëndetin e tyre rregullisht. Nga ana tjetër edhe përkundër ekzistimit të një numri të madh institucionesh shëndetësore, megjithatë ata nuk mendojnë se u përgjigjej nevojave të të rinjve me ndonjë përfitim financiar.

<u>Rekomandime:</u>

- Qeverisja vendore në bashkëpunim me institucione shëndetësore lokale të përgatisin plane vjetore me qëllim edukimin e të rinjve në tema të ndryshme të lidhura me shëndetin.
- Shkollat në suazat e aktiviteteve të tyre plotësuese të planifikojnë dhe realizojnë evente edukative nga fusha e shëndetësisë në bashkëpunim me organizatat rinore dhe bashkësitë e shkollave.

8. Fusha Kualiteti i jetesës – Rezultate

27% e të anketuarve thonë se kohën e lirë e kalojnë nëpër kafene me shoqëri dhe para televizorit, përderisa 24% thonë se kohën e lirë e kalojnë në internet. Këto rezultate dominojnë në të gjitha komunat, dhe nuk ka ndryshime të dukshme as për sa i përket përcaktimit dhe as moshës dhe gjinisë.

64% e të anketuarve thonë se deri tani nuk kanë voluntuar, por edhe përkundër numrit të madh të të rinjve që nuk kanë voluntuar megjithatë 44% e tyre konsiderojnë që është e dobishme dhe përkrahin një gjë tillë. Gjysma e të anketuarve konsiderojnë që të rinjtë duhet të organizohen nëpërmjet shoqatave të tyre dhe të kërkojnë mjete më të mëdha financiare nga institucionet kompetente me qëllim përmirësimin e kualitetit të jetesës së tyre.

<u>Konkluzion:</u> Edhe përkundër mundësive ekzistuese për angazhimin e shoqatave civile, vullnetarizmit, praktikës dhe anëtarësimit në parti politike, megjithatë numri më i madh i të rinjve mbeten jo aktivë, nuk janë pjesë e vullnetarizmit, nuk janë anëtarë të ndonjë partie dhe e kalojnë kohën e lirë pa kualitet. Ata më shpesh janë nëpër kafene, para TV dhe internetit. Të anketuarit mendojnë që shoqatat civile mund të kontribuojnë në rritjen e kualitetit të jetës të të rinjve në komunë nëse marrin më shumë mjete financiare për iniciativat e të rinjve.

<u>Rekomandime:</u>

- Shkollat të realizojnë edukimin për përparësitë e vullnetarizmit dhe të nxisin të rinjtë që të jenë pjesë e këtij vullnetarizmi gjatë kohës së tyre të lirë.
- Shoqatat civile të përgatisin programe lokale për të rinjtë vullnetarë si për shembull: programe për ndihmë për personat e moshuar, aktivitete për pastrimin e hapësirës, aksione humanitare t realizuara nga të rinjtë etj.

- Të hulumtohen mundësitë për angazhimin e të rinjve në gazeta lokale, në stacionet TV dhe radios.

9. Fusha Punësime – Rezultate

Edhe pse duhet të jetë dominues fakti që kualifikimet janë kryesore për punësim, megjithatë 39% e të anketuarve mendojnë që mund të punësohesh më lehtë nëse je anëtar i ndonjë partie politike, përderisa 28% mendojnë që për tu punësuar duhet të kesh miq /lidhje farefisnore.

61% e të rinjve duan të kenë punë të vazhdueshme, përderisa një numër i vogël përcaktohen për opsione të tjera për shembull punë sezonale, punë në projekte etj. Gëzon fakti që një pjesë e madhe e të anketuarve 45,5% nëse kanë mundësi të zgjedhin, do të zgjedhin që të krijojnë biznesin e tyre. Gjithashtu një e treta e të anketuarve duan të punojnë në administratën shtetërore. Në lidhje me grupet e moshave që përcaktohen për opsione të ndryshme, mund të thuhet se zgjedhja për të krijuar biznesin e tyre dominon tek të tre grupet e moshave. Si vërtetim i qëndrimit se punësimi më së shpeshti fitohet përmes anëtarësimit në parti politike ose me lidhje familjare është edhe përgjigja e pyetjes se sa shpesh të anketuarit e vizitojnë Agjencinë për punësim. 35% e atyre që janë jashtë procesit mësimor edhe kërkojnë punësim deklarojnë se asnjëherë nuk e kanë vizituar Agjencinë për punësim në 12 muajt e kaluar. Më tutje mund të thuhet se si pasojë e mospasjes së kontaktit me Agjencinë për punësim kemi edhe informimin e ulët të të anketuarve për masat për punësim që i ndërmerr Agjencia për punësim dhe Qeveria. 70% e të anketuarve përgjigjen se nuk janë të informuar me masat, ndërsa 97,5% deklarojnë se nuk kanë qenë të përfshirë si shfrytëzues të këtyre masave.

Në lidhje me përpjekjet të cilat vetëqeverisja lokale i ndërmerr për përmirësimin e gjendjes me punësimin e të rinjve, 77% e të anketuarve nuk janë të informuar se a ekziston program i veçantë në komunën e tyre për përkrahjen e punësimit të të rinjve, kurse 20% deklarojnë se nuk ekzistojnë programe të tilla në nivel lokal. Në lidhje me atë se sa institucionet arsimore bashkëpunojnë me sektorin e biznesit që të arsimojnë fuqi punëtore adekuate dhe të kërkuar, të anketuarit nuk janë të informuar sa duhet, prandaj 37% deklarojnë se nuk kanë informata të tilla, kurse 36% se bashkëpunim ekziston por vetëm ndonjëherë.

Konkluzion: Në lidhje me problemin që tangon më së shumti të rinjtë, punësimin, rezultatet të cilat janë fituar në nivel lokal në komuna vetëm vërtetojnë problemet e përgjithshme kombëtare. Të anketuarit potencojnë se politizimi i procesit të punësimit, përkatësisht anëtarësimi në parti politike ose me lidhje miqësore janë kyçe në gjetjen e punës. Ata janë të dekurajuar se mund të gjejnë punësim në mënyrë tjetër me kualifikimet dhe/ose përvojën e tyre, prandaj rrallë vizitojnë Agjencinë për punësim. Të anketuarit janë pak të informuar për masat të cilat Agjencia për punësim dhe Qeveria i ndërmarrin për rritjen e punësimit dhe një pjesë shumë e vogël e tyre janë përfshirë si shfrytëzues të këtyre masave. Gjithashtu personat e rinj në pjesën më të madhe nuk kanë informata për bashkëpunim mes institucioneve arsimore dhe biznesit, përkatësisht besojnë se bashkëpunimi i tillë ndodh rrallë. Ky qëndrim tregon se të anketuarit rrallë kanë pasur përvojë që të punësohen përmes ndërmjetësimit nga institucioni i tyre arsimor me ndonjë biznes. Edhe përkundër gjendjes së tillë të rinjtë deklarojnë se më së shumti do të kishin dëshirë të themelojnë biznes të tyrin dhe në këtë mënyrë të punësohen dhe gjatë kësaj si opsion më i preferuar për punësim është puna e përhershme kundrejt punës sezonale ose punës në projekte. Në fund, duhet të sjellim konkluzion se pjesëmarrja e vetëqeverisjes lokale në përmirësimin e gjendjes me punësimin e të rinjve është minimal, nuk ekzistojnë programe të veçanta për punësim në nivel lokal e as të rinjtë nuk janë të informuar sa duhet që të shfrytëzojnë masat kombëtare për përkrahje të punësimit.

Rekomandime:

- Vetëqeverisja lokale të vendosë bashkëpunim të rregullt me Agjencinë për punësim dhe të organizojë takim me të rinjtë me qëllim që të prezantohen masat për përkrahje të punësimit të të rinjve.
- Vetëqeverisja lokale në bashkëpunim me Agjencinë për punësim të realizojë edukim të të rinjve me qëllim prezantimin e mundësive për hapjen e biznesit individual dhe subvencionimin e punësimit.
- Agjencia për punësim të realizojë edukim për të rinjtë në bashkëpunim me shkollat që tu prezantojë të rinjve gjendjen me ofertat dhe kërkesat e profileve të punës në tregun e punës.

10. Fusha Kulturë dhe sport – Rezultate

Sipas 54,5% të të anketuarve të rinjtë në komunë nuk kanë mjetet të nevojshme financiare që të vizitojnë manifestime kulturore. Gjatë kësaj, 70% e të rinjve janë deklaruar se në komunën e tyre nuk ka manifestime të mjaftueshme dhe adekuate kulturore. Përjashtim nga kjo është komuna Qendër në të cilën të rinjtë konsiderojnë se ka manifestime të mjaftueshme, ndërsa në komunën Karposh gati është e barabartë pjesa e të anketuarve për të dy opsionet.

Të anketuarit të cilët u pyetën që të zgjedhin më shumë opsione se si të përmirësohet oferta kulturore në komunën e tyre i zgjedhin si top tre opsionet: ndarje e më shumë mjeteve në komunë, konsultim i të rinjve gjatë përgatitjes së programit dhe realizim i manifestimeve të reja dhe të ndryshme kulturore. 57% e të anketuarve deklarojnë se nuk merren në mënyrë aktive me ndonjë sport gjatë së cilës sipas moshës mund të konstatohet se më aktivët janë të rinjtë mes 15-19 vjet. Edhe pse jemi dëshmitarë të pasurimit të infrastrukturës sportive, ende pjesa më e madhe e të rinjve nuk merret me sport. Të anketuarit konsiderojnë se në komunën e tyre ka klube dhe aktivitete sportive por ato nuk janë të mjaftueshme. Për këtë përjashtim është komuna Aerodrom ku të rinjtë konsiderojnë se ka klube dhe aktivitete të mjaftueshme sportive, ndërsa të anketuarit nga Qendra dhe Karposhi gati njëjtë i zgjedhin të dy opsionet se ka aktivitete të mjaftueshme, përkatësisht se ka aktivitete por nuk janë të mjaftueshme. Të anketuarit konsiderojnë se këto aktivitete më së shumi i financojnë prindërit dhe vet të rinjtë.

Konkluzion: Të anketuarit nuk janë të kënaqur nga ofertat kulturore në komunat e tyre. Përjashtim është komuna Qendër. Ata konsiderojnë se duhet të kyçen në përgatitjen e ofertave kulturore dhe njëkohësisht se janë të nevojshme më shumë mjete financiare për manifestime kulturore. Të rinjtë gjithashtu propozojnë që të ketë lirim për vizita të manifestimeve kulturore. Në lidhje me sportin mund të thuhet se edhe përkundër përpjekjeve të mëdha për ndërtimin e infrastrukturës sportive, ende nuk ekziston shpirt sportiv i ndërtuar fuqishëm tek të rinjtë të cilit deklarojnë se në pjesën më të madhe nuk merren në mënyrë aktive me ndonjë sport. Gjithashtu, sipas njohurive të të anketuarve, është i nevojshëm angazhim edhe më i madh i shtetit në përkrahjen dhe financimin e klubeve dhe aktiviteteve sportive në nivel lokal.

Rekomandime:

- Vetëqeverisja lokale të kushtojë më shumë rëndësi gjatë planifikimit të manifestimeve kulturore dhe t'i involvojë të rinjtë në krijimin e kulturës lokale përmes regrutimit të ideve për evenimente kulturore rinore.
- Institucionet kulturore në nivel lokal të realizojnë aksion për vendosjen e çmimeve të privilegjuara të bilave për të rinjtë të cilit janë në proces arsimor ose janë të papunësuar.
- Shkollat të vendosin edukim plotësues për rëndësinë e sportit për zhvillim të shëndetshëm të të rinjve që të promovohen vende sportive dhe objekte të cilat mund të shfrytëzohen.

- Të realizohen manifestime sportive lokale të cilat do t'i financojë vetëqeverisja lokale dhe shteti.

11. PASQYRË E SHKURTËR

Koalicioni i organizatave rinore SEGA është organizatë joprofitabile e cila punon në përfaqësimin dhe lobimin për të rinjtë, zhvillimin dhe zbatimin e politikave rinore në RM dhe i lidh të rinjtë me qëllim përmirësimin e gjendjes së tyre të përgjithshme.

Në periudhën nëntor 2012 – shtator 2013 Koalicioni SEGA e implementoi projektin "Krijim i Strategjisë Lokale Rinore të Qytetit të Shkupit", të financuar nga Qyteti i Shkupit dhe Regjioni Normandia e Ulët.

Qëllimi i këtij projekti është krijimi i SLR 5 vjeçare për Qytetin e Shkupit dhe Plan Aksionar 1 vjeçar për vitin 2014 përkatësisht vitin e parë rrjedhës të strategjisë.

Qëllimi i kësaj strategjie është që të përmirësohet jetesa e të rinjve në Qytetin e Shkupit përmes përfshirjes së tyre aktive në proceset në nivel lokal.

Strategjia përbëhet nga dy pjesë kyçe: strategji 5 vjeçare dhe plan aksionar 1 vjeçar. Të dy dokumentet në vete përmbajnë aktivitete lidhur me përmirësimin e jetesës së të rinjve të shprehura në 8 fusha të cilat janë identifikuar si prioritare:

- Informim rinor;
- Punë rinore lokale;
- Pjesëmarrje rinore;
- Arsim;
- Shëndetësi dhe parandalim;
- Kualitet të jetesës;
- Vetëpunësim rinor;
- Kulturë.

Për çdo fushë prioritare në strategji është përcaktuar qëllimi i fushës prioritare (çfarë duam të arrijmë në atë fushë), qëllimet specifike për fushën prioritare (çfarë do të bëjmë që të arrijmë deri te qëllimi kryesor) dhe strategji për arritjen e qëllimeve specifike (në cilën mënyrë do të realizojmë qëllimet specifike). Në PA janë paraqitur aktivitetet konkrete të cilat duhet të ndërmerren në pjesën e fushave prioritare në vitin e parë të implementimit të SLR.

Strategjia dhe plani aksionar si dhe analizat e nevojave janë përgatitur në bazë të realizimit të një sërë aktiviteteve ku drejtpërdrejt janë kyçur të gjitha grupet të cilat janë relevante në procesin e përgatitjes së SLR (përfaqësues nga institucione lokale, Qyteti i Shkupit, organizata civile, të rinj të përkatësive të ndryshme etnike dhe të moshave të ndryshme) me qëllim që të pasqyrohen nevojat reale të të rinjve nga Qyteti i Shkupit.

12. QËLLIMI I STRATEGJISË

Të përmirësohet gjendja e përgjithshme e jetesës së të rinjve në Qytetin e Shkupit.

13. PRIORITETE
a. PRIORITETI INFORMIM RINOR

Qëllimi i përgjithshëm
Vendosja e mekanizmave (ose kanaleve) për informim të të rinjve në nivel të Qytetit të Shkupit.

Qëllimi specifik 1
Forcim i bashkëpunimit mes vetëqeverisjes lokale, organizatave lokale dhe subjekteve tjera juridike që zhvillojnë programe për të rinj.

Strategjia
1.1. Ndërthurje e të gjitha palëve të interesuara.
1.2. Infoqendër rinore e vendosur dhe funksionale.
1.3. Kanal funksional për informim, bazë e të dhënave.

Qëllimi specifik 2
Të shfrytëzohet interneti dhe teknologjia mobile si vegël për informim rinor.

Strategjia
2.1. Krijim i aplikacioneve për smart aparate, për shkëmbim informacionesh në dobi të të rinjve.
2.2. Pjesë kryesore, në kornizë të Informatorit ekzistues të Qytetit të Shkupit.
2.3. Shfrytëzim i potencialit të rrjeteve sociale në procesin e informimit.

Qëllimi specifik 3
Të përpunohet, zhvillohet dhe realizohet plan komunikimi i Qytetit të Shkupit, me qëllim arritjen e informacioneve deri tek të rinjtë.

Strategjia
3.1. Plane të përpunuara veçantë për mediumet e internetit dhe radios dhe TV mediumet.
3.2. Komunikim i drejtpërdrejt dhe informim i të rinjve.
3.3. Realizim dhe përkrahje e fushatave.

5.2. PRIORITETI PUNË RINORE LOKALE
Qëllimi i përgjithshëm
Rritja e bashkëpunimit dhe informimit mes komunave, shkollave, shoqatave civile dhe të rinjve në drejtim të nxitjes së vullnetarizmit te të rinjtë dhe rritje të kyçjes së të rinjve në realizimin e projekteve dhe programeve të drejtuara në punësimin dhe përmirësimin e programeve mësimore.

Qëllimi specifik 1
Rritje e informimit të të rinjve në lidhje me ligjin për vullnetarizëm dhe përfitimet nga puna rinore informim për shoqatat civile të cilat veprojnë në fushën e plotësimit të nevojave të të rinjve dhe aktivitetet e vazhdueshme të cilat i realizon qyteti i Shkupit, komunat, shoqatat rinore të qytetarëve, shkollat dhe organizatat studentore në drejtim të projekteve rinore.

Strategjia
1.1. Edukim i të rinjve në shkolla për kornizën ligjore dhe përfitimet nga vullnetarizmi.
1.2. Organizim i fushatave publike për promovimin e vullnetarizmit.
1.3. Zhvillim i bashkëpunimit me shoqata civile të cilat punojnë në këtë sferë.

1.4. Hapje e internet portalit informativ rinor.
1.5. Nxitje e të rinjve për hapjen e shoqatave civile.

Qëllimi specifik 2
nicim i vendosjes së bashkëpunimit dhe forcimit të bashkëpunimit ekzistues mes shkollave fillore dhe të mesme, vetëqeverisjes lokale si dhe shoqatave civile.

Strategjia
2.1. Formim dhe përkrahje e klubeve rinore lokale.
2.2. Sigurim i hapësirës për klube rinore lokale.
2.3. Zhvillim i analizës anketuese për interesin e të rinjve për fushat për vullnetarizëm.
2.4. Përpunim dhe zbatim i programeve për vullnetarizëm në sektorët e Qytetit të Shkupit dhe ndërmarrjeve publike në kompetencë të qytetit.
2.5. Nxitje e sektorit publik për dhënien e mundësisë për vullnetarizëm për të rinjtë.

5.3.PRIORITETI ARSIM
A) ARSIM FORMAL

Qëllimi i përgjithshëm
Përmirësimi i kualitetit të përgatitjes arsimore të të rinjve me qëllim gjetjen më të shpejt të punës ose hapjes së biznesit individual.

Qëllimi specifik 1
Përmirësim i kushteve teknike për punë në të gjitha drejtimet arsimore.

Strategjia
1.1. Sigurim i regjistrimit të planifikuar të numrit të caktuar të nxënësve në çdo shkollë të mesme në përputhje me mundësitë hapësinore për zhvillimin e mësimit në kabinete.
1.2. Rritje e mbikëqyrjes gjatë mësimit të përmbajtjeve mësimore në lëndët e arsimit të përgjithshëm dhe lëndët profesionale.

Qëllimi specifik 2
Përmirësim i mësimit praktik në shkolla përmes lidhjes së shkollave me sektorin afarist.

Strategjia
2.1. Vendosja e bashkëpunimit ndërmjet shkollave të mesme, sektorit të biznesit dhe qeverisjes vendore për vendosjen e profileve arsimore, planifikimin e programeve dhe mësimit praktik në përputhje me nevojat e tregut të punës duke marrë parasysh specifikat e bashkësisë lokale dhe principet e zhvillimit të qëndrueshëm.
2.2. Organizimi i praktikës profesionale në sektorin e biznesit gjatë shkollimit të tyre në shkollat e mesme.

Qëllimi specifik 3
Motivimi i të rinjve për regjistrim në shkollat e mesme për të cilat tregu i punës dhe bashkësia lokale ka më shumë nevojë.

Strategjia
3.1. Afirmimi i profileve arsimore për të cilat tregu i punës dhe bashkësia lokale ka më shumë nevojë.
3.2. Mundësimi i ri-kualifikimit të të rinjve të cilët kanë përfunduar ndonjë shkollë të mesme.
3.3. Përmirësimi i orientimit profesionalë të nxënësve në shkollat e mesme dhe gjimnazet.

Qëllimi specifik 4
Kualifikim profesional në kontinuitet e kuadrit drejtues dhe mësimor.

Strategjia

4.1. Mundësimi i zhvillimit profesional në kontinuitet të kuadrit mësimor të shkollave.

B) ARSIMI JOFORMAL
Qëllimi i përgjithshëm
Zhvillimi i integrimit të të rinjve nga Qyteti i Shkupit nëpërmjet arsimit formal dhe joformal.

Qëllimi specifik 1
Fuqizimi, afirmimi dhe ngritja e kualitetit të arsimit formal dhe joformal.

Strategjia
1.1. Fuqizimi kapaciteteve të OJQ-ve të cilat merren me arsimin joformal.
1.2. Ndërtimi i mekanizmit të akreditimit të organizatave të cilat merren me AJF.
1.3. Përkrahje dhe promocion i arsimit joformal.
1.4. Vendosja e mekanizmit për rritjen e kualitetit të AJF.
1.5. Vendosja e komunikimit ndërmjet realizuesve të ARF dhe AJF me qëllim realizimin e aktiviteteve të përbashkëta.
1.6. Strategji dhe krijim i sistemit për gjetjen e përmbajtjeve me karakter të ndryshëm të AJF që do të zbatohen në mënyrë sinergjike në AF.

Qëllimi specifik 2
Vendosja e sistemit dhe metodave drejt zbatimit të arsimit të integruar.

Strategjia
2.1. Vendosja e komunikimit dhe krijimi i iniciativave nëpërmjet të rinjve dhe institucioneve të reja.
2.2. Përfshirje më e madhe e sektorit të biznesit në procesin arsimor.
2.3. Përgatitja e kuadrit mësimor për organizimin e rregullt të aktiviteteve jashtëshkollore.
2.4. Fuqizimi i qendrave për karrierë në përbërje të shkollave të Qytetit të Shkupit.
2.5. Vendosja e integrimit ndëretnik nëpërmjet arsimit.

Qëllimi specifik 3
Decentralizimi i arsimit me metoda moderne dhe inter-aktive dhe përmbajtje të cilat stimulojnë të rinjtë**.**

Strategjia
3.1. Përgatitja e programeve të reja bashkëkohore në përputhje me nevojat e të rinjve (Vendosja e edukimit seksual, Promovimi i vullnetarizmit etj.).
3.2. Krijimi i mundësive dhe kushteve për zhvillim personal dhe ndërtimi i kapaciteteve dhe fitimi i shkathtësive praktike tek të rinjtë.

5.4. PRIORITETI PJESËMARRJA E TË RINJVE

Qëllimi i përgjithshëm

Rritja e pjesëmarrjes së të rinjve në proceset e vendimmarrjes në aspektin e çështjeve dhe interesave të lidhura me të rinjtë.

Qëllimi specifik 1
Pjesëmarrje e përmirësuar e fëmijëve dhe të rinjve në proceset e vendimmarrjes në shkollat fillore dhe të mesme.

Strategjia
1.1. Bashkësi shkollore të rregulluara formalisht në të gjitha shkollat e mesme të Qytetit të Shkupit, dhe në të njëjtën kohë edhe në shkallë kombëtare.
1.2. Përgatitja e programeve individuale në kornizat e bashkësive shkollore.

Qëllimi specifik 2
Formimi i Këshillit të të rinjve në Qytetin e Shkupit.

Strategjia
2.1. Krijimi i këshillit iniciues dhe Strategjisë për numrin e anëtarëve të Këshillit të të rinjve si dhe përfaqësuesve në të njëjtin dhe formimi i strukturës organizative.
2.2. Themelimi i Këshillit në nivel të Qytetit të Shkupit.
2.3. Krijimi i programeve vjetore dhe Planeve aksionare mbi bazën e programeve dhe buxhetit të Qytetit të Shkupit dhe përcaktimi i tempos së punës së planit aksionar.
2.4. Zbatimi i planit aksionar.
2.5. Inicimi i aktiviteteve dhe aksioneve për rritjen e pjesëmarrjes së të rinjve në procesin e vendimmarrjes së Qytetit të Shkupit.

Qëllimi specifik 3
Formimi i sektorit / seksionit për të rinjtë në Qytetin e Shkupit.

Strategjitë
3.1. Formimi i sektorit të pavarur / seksionit për të rinjtë në Qytetin e Shkupit.
3.2. Koordinimi i Këshillit të rinisë dhe shkëmbimi i informacioneve dhe përvojave.
3.3. Zhvillimi i programit për nxitje të pjesëmarrjes rinore përmes krijimit të klubeve rinore dhe fascilimit të organizatave rinore në territorin e Qytetit të Shkupit.
3.4. Qasja e lehtësuar e Këshillit të rinisë deri te administrata lokale krahas interesimit të rinisë.

5.5. PRIORITETI SHËNDETËSIA DHE PARANDALIMI

Qëllimi i përgjithshëm
Gjendja e përgjithshme e përmirësuar shëndetësore e rinisë në Qytetin e Shkupit me qasje të koordinuar të institucioneve, njësive të vetëqeverisjes lokale dhe sektorit civil, përmes informimit gjithë përfshirës dhe servileve për të rinjtë.

Qëllimi specifik 1
Niveli i përmirësuar i informimit cilësorë të rinisë dhe qasjes së tyre deri te institucionet shëndetësore dhe serviseve për të rinjtë.

Strategjitë
1.1. Fuqizimi i bashkëpunimit dhe koordinimit të institucioneve shëndetësore dhe serviseve për të rinjtë.

1.2. Lehtësimi i qasjes së të rinjve deri te institucionet shëndetësore dhe serviseve për të rinjtë.
1.3. Zmadhimi i nivelit të informimit të rinisë për shërbimet që i ofrojnë institucionet shëndetësore dhe serviseve për të rinjtë.
1.4. Unifikimi i mekanizmave për edukim dhe informim të rinisë.
1.5. Zhvillimi i bashkëpunimit në mes prindërve, institucioneve arsimore dhe turinjve për sigurim të informimit cilësorë dhe gjithëpërfshirës.
1.6. Inkuadrimi aktiv i të rinjve në procesin e informimit.

Qëllimi specifik 2
Nxitja dhe promovimi i shprehive të shëndosha jetësore.

Strategjitë
2.1. Unifikimi i programeve për shprehive të shëndosha jetësore në shkollat e mesme.
2.2. Promovimi i shprehive të shëndosha jetësore dhe mënyrës së shëndoshë të ushqyerit te rinia.
2.3. Realizimi i programeve parandaluese nga keqpërdorimi i drogave në shkollat e mesme në nivel të Qytetit të Shkupit.
2.4. Fushata për promovim të sportit në mesin e të rinjve si faktor për jetë cilësore dhe të shëndoshë.
2.5. Organizimi i aktiviteteve për shfrytëzim të kohës së lir të rinisë (festival, panaire, ekspozita, promovime, koncerte etj.)

5.6. PRIORITETI CILËSIA E JETËS
Qëllimi i përgjithshëm
Përmirësimi i cilësisë së ofertës së aktiviteteve të rinisë gjatë kohës së lirë të tyre dhe inkuadrimit aktiv të rinisë për mbrojtjen e gjelbërimit dhe ambientit jetësorë.

Qëllimi specifik 1
Aktivizimi i rinisë përmes inkuadrimit të tyre për ruajtjen e gjelbërimit dhe ambientit jetësorë.

Strategjitë
1.1. Ngritja e vetëdijes te rinia për rëndësinë e gjelbërimit dhe ruajtjes së ambientit jetësorë.
1.2. Inkuadrimi aktiv i rinisë për ruajtjen e gjelbërimit përmes krijimit të grupeve jo formale rinore.
1.3. Implementimi i aktiviteteve të fokusuara drejtë informimit të qytetarëve për ruajtjen e gjelbërimit.
1.4. Shfrytëzimi i punës vullnetare si vegël për ativizim të rinisë për mbrojtje të ambientit jetësorë.
1.5. Fuqizimi i bashkëpunimit në mes Qytetit të Shkupit dhe shoqatave civile, të cilët si veprimtari kryesore ose sekondare kanë mbrojtjen e ambientit jetësorë.

Qëllimi specifik 2
Zmadhimi i vëllimit dhe cilësisë së aktiviteteve kulturore, sportive, vullnetare dhe aktiviteteve tjera për të rinjtë në kohën e lirë të tyre.

Strategjitë
2.1. Informimi i turinjve për ofertën ekzistuese të aktiviteteve në të cilat ata mund të bashkëngjiten në kohën e lirë të tyre.
2.2. Realizimi i bashkëpunimit të ri dhe fuqizimit të bashkëpunimit ekzistues në mes Qytetit të Shkupit dhe sektorit civil, në fushën e ofertës së aktiviteteve për të rinjtë në kohën e lirë të tyre.

2.3. Ngritja e vetëdijes te rinia për benefitet e shfrytëzimit adekuat të kohës së lirë të tyre.

Qëllimi specifik 3
Avancimi i kushteve të jetës së të rinjve me nevoja të posaçme, përmes zmadhimit cilësorë dhe sasiorë të ofertës së aktiviteteve për shfrytëzim të kohës së lirë të tyre.

Strategjitë
3.1. Dhënia dhe adaptimi i kapaciteteve ekzistuese në kompetencë të Qytetit të Shkupi për realizim të aktiviteteve të llojit të ndryshëm për të rinjtë me nevoja të posaçme.
3.2. Shfrytëzimi i punës vullnetare si vegël për bashkimin e të rinjve me moshanikët e tyre me nevoja të posaçme.
3.3. Zmadhimi vëllimit të bashkëpunimit në mes Qytetit të Shkupit dhe sektorit civil, gjatë planifikimit, programimit dhe realizimit praktik të aktiviteteve për të rinjtë me nevoja të posaçme në kohën e lirë të tyre.

Qëllimi specifik 4
Përmirësimi i tolerancës mes gjeneratave, në mes të rinjve dhe gjeneratave më të moshuara.

Strategjitë
4.1. Ngritja e vetëdijes për tolerancë më të madhe dhe theksimi i faktit se të gjitha gjeneratat qytetare jetojnë në një shoqëri të njëjtë dhe ballafaqohen me probleme të njëjta.
4.2. Shfrytëzimi i punës vullnetare të personave të rinj si vegël i tejkalimit të hendekut të gjeneratave.

5.7. PRIORITETI VETË PUNËSIMI RINORË
Qëllimi i përgjithshëm
Zmadhimi i mundësive për punësim dhe vetëpunësim të rinisë përmes harmonizimit të ofertës dhe kërkesës së tregut të punës.

Qëllimi specifik 1
Shqyrtimi i nevojave reale të kërkesës në tregun e punës.

Strategjitë
1.1. Komunikimi i rregullt mes odave ekonomike, zejtare, Qytetit të Shkupit me sektorin arsimorë dhe civil.
1.2. Drejtimi dhe azhurnimi i rregullt i bazës së informatave për kuadrot e nevojshme.
1.3. Përpilimi i listës së drejtimeve prioritare.
1.4. Programi për subvencionim të punëdhënësve.

Qëllimi specifik 2
Adaptimi i ofertës së tregut të punës.

Strategjitë
2.1. Trajnimi, ri kualifikimi dhe mësimi përmes punës së profileve të ulëta arsimore dhe profileve që janë në listën e profesioneve prioritare.
2.2. Bashkëpunimi me institucionet arsimore dhe Propozim për implementimin e punës praktike në sistemin arsimorë.

Qëllimi specifik 3
Nxitja e vetëpunësimit të rinisë në sektorët në pajtim me nevojat e ofertës dhe kërkesës së tregut të punës.

Strategjitë
3.1. Përkrahja financiare / materiale që të rinjtë të themelojnë biznese të qëndrueshme të tyre.
3.2. Ndihmë e destinuar vetëm për biznese të qëndrueshme dhe moderne që gjenerojnë vende të reja të punës.

5.8. PRIORITETI KULTURA

Qëllimi I përgjithshëm
Përkrahja për angazhim kulturorë, krijimtari dhe inkuadrim më masovik të rinisë në aktivitetet kulturore përmes informimit të përmirësuar / përkatës dhe lidhjes në rrjete të faktorëve nga fusha e kulturës dhe rinisë.

Qëllimi specifik 1
Të përcaktohen kritere dhe mekanizma për përkrahje të iniciativave te rinia e veprimtarisë kulturore përmes financimit projektues, përkrahjes së talenteve të reja dhe promovimit të tyre në nivel lokal, kombëtarë dhe ndërkombëtarë.

Strategjitë
1.1. Përkrahja e projekteve rinore nga fusha e kulturës si vlerë horizontale e programimit të kulturës në Qytetin e Shkupit si prioritet i posaçëm i programeve financiare për kulturën.
1.2. Përkrahja e talenteve të reja në Qytetin e Shkupit përmes mjeteve financiare, trajnimeve dhe zhvillimit profesional (mentorimit, trajnimeve, vizitave etj.).

Qëllimi specifik 2
Me qëllim të zmadhimit të njoftimit rinorë për aktivitetet dhe evenimentet në fushën e kulturës, përmes sistemit të adaptimit të masave për diseminacion të informacioneve deri te personat e rinj.

Strategjitë
2.1. Krijimi i pikave informuese për kulturën në organizatat shkollore dhe rinore dhe zmadhimi i bashkëpunimit në mes palëve të përfshira me qëllim të rritjes së informimit.
2.2. Shfrytëzimi i ueb portaleve për të rinjtë dhe të mjeteve tjera të informimit dhe emisioneve të mediumeve (Radio, TV, Radio e studentëve, Mediume shtetërore).

Qëllimi specifik 3
Të zmadhohet atraktiviteti i evenimenteve kulturore te rinia përmes inkuadrimi të zmadhuar dhe konsultimit të rinisë dhe zbatimit të tyre.

Strategjitë
3.1. Inkuadrimi i organizatave rinore (më vonë edhe i Këshillit rinorë të Shkupit) në aktivitetet e planifikimit, zbatimit dhe evalvimit të ofertës kulturore në Qytetin e Shkupit.

Qëllimi specifik 4
Të zmadhohet qasja deri te evenimentet kulturore për të rinjtë që ballafaqohen me pengesa të ndryshme për pjesëmarrje, përmes programeve të privilegjuara, iniciativave për inkluzion në bashkësinë dhe mekanizmave të tjera për sigurim të kushteve dhe qasjes.

Strategjitë
4.1. Programet financiare për biletat e privilegjuara (biletat / transporti) për personat që bëjnë pjesë në kategorinë e të rinjve me mundësi të kufizuara (me probleme sociale, pengesa shëndetësore, grupe minoritare, rajone rurale, pengesa financiare dhe probleme të tjera).

4.2. Iniciativa të posaçme për inkluzion të rinisë me më pak mundësi për qasje deri te evenimentet dhe programet e fushës së kulturës që do të udhëhiqeshin nga Qyteti i Shkupit dhe organizatat civile që punojnë në fushën e inkluzionit.

14. PLAN AKSIONAR PËR IMPLEMENTIMIN E STRATEGJISË LOKALE PËR TË RINJ PËR VITIN 2014

a. PLAN AKSIONAR PËR VITIN 2014 PËR PRIORITETIN INFORMIMI I TË RINJVE

Qëllime dhe aktivitete	Rezultati i pritur	Tregues	Korniza kohore	Përgjegjësi
Qëllimi i përgjithshëm Vendosja e mekanizmave (ose kanaleve) për informimin e të rinjve në nivelin e Qytetit të Shkupit				
Qëllimi specifik 1 Fuqizimi i bashkëpunimit ndërmjet qeverisjes vendore, organizatave civile dhe subjekteve të tjera juridike që zhvillojnë programe për të rinj				
Strategjia 1.1. aktivitete				
1.Thirrje dhe ftesë deri te të gjithë palët e interesuara	-Përgjigje nga të gjitha palët e interesuara dhe pjesëmarrja e tyre	-Thirrje nga qyteti drejt palëve të interesuara -Ftesa zyrtare	Janar 2014	-Qyteti i Shkupit
2.Takime pune	-Takime të realizuara, të cilat do të çojnë deri te përgatitja e programit të përbashkët	-Numri i takimeve -Lista e pjesëmarrësve -Raporte nga takimet	Shkurt - Prill 2014	-Qyteti i Shkupit
3.Përcaktimi i dokumentit të përbashkët, programit	-Programi i përgatitur për punë, i cili është i pranueshëm për të gjitha palët e interesuara	-Numri pjesëmarrësve -Program i pranueshëm për përfaqësuesit e nominuar	Maj 2014	- Qyteti i Shkupit dhe pjesëmarrësit e nominuar
4.Komunikim nëpërmjet internetit	-Komunikim funksional, nëpërmjet të cilit do të ndahen pa pengesë informacionet	-Komunikim në kohë -Pjesëmarrje e të gjitha palëve të interesuara	Në kontinuitet	- Qyteti i Shkupit dhe pjesëmarrësit e nominuar
5.Krijimi i bazës së të dhënave	-Bazë të dhënash e krijuar e cila do të jetë në dispozicion	-Të dhëna në kohë -Pjesëmarrje e të gjitha palëve të	Qershor - Gusht 2014	-Qyteti i Shkupit

	për grupin target nëpërmjet palëve të përfshira në projekt	interesuara		
6.Këmbimi i të dhënave	-Bazë të dhënash funksionale, në të cilën do të vendosen informacionet, të cilat vazhdimisht do të rinovohen dhe do të jenë në dispozicion të grupeve target	-Qarkullim i pandërprerë i informacioneve - Pjesëmarrje e të gjitha palëve të interesuara	Gusht 2014 - Në kontinuitet	- Qyteti i Shkupit dhe pjesëmarrësit e nominuar
Strategjia 1.2. aktivitete				
1.Fillimi i iniciativës për Qendrën informuese rinore	-Realizimi i iniciativës, e cila çon drejt hapjes së info-qendrës	-Vendosja e Qendrës rinore informative në programiin vjetor	Gusht 2014	Qyteti i Shkupit
2.Përcaktimi lokacionit	-Përcaktimi i vendndodhjes funksionale, e cila është e arritshme për të rinjtë	-Kontrata e nënshkruar për shfrytëzimin e hapësirës -Arsyetim zyrtar për zgjedhjen e lokacionit	Shtator 2014	Qyteti i Shkupit
3.Zgjedhja e personelit dhe resurseve	-Seleksionim i kryer, sipas kritereve të parashikuara, persona të kualifikuar të cilët punojnë me të rinj dhe inventar adekuat për qendrën	-Thirrje e hapur dhe seleksionim i personelit dhe resurseve -Kualifikimi i personelit -Pajisje e nevojshme për funksionim	Tetor - Nëntor 2014	Qyteti i Shkupit
4.Hapja e qendrës	-Hapja zyrtare e Qendrës rinore informative, e cila do të vizitohet nga të rinjtë dhe do tu përgjigjet nevojave të tyre për informim rinor	-Përgatitje në kohë -Numri i pjesëmarrësve, mysafirëve, të rinjve	Dhjetor 2014	Qyteti i Shkupit
Qëllimi specifik 2 Të shfrytëzohet interneti dhe teknologjia mobile si				Qyteti i Shkupit

mjet për informimin e të rinjve				
Strategjia 2.1. aktivitete				
1.Hulumtimi nga byroja	-Realizimi i hulumtimit sekondar	-Numri i pjesëmarrësve që marrin pjesë në proces -Metoda për hulumtime -Analiza e të dhënave	Mars- Prill 2014	Qyteti i Shkupit
2.Grupe fokus	-Realizimi i grupeve fokus	-Numri i grupeve fokus -Numri i pjesëmarrëve	Maj 2014	Qyteti i Shkupit
3.Thirrje për aplikacion android	-Thirrje e realizuar me sukses	-Përgatitja në kohë e dokumenteve -Qasje deri te informacionet	Qershor 2015	Qyteti i Shkupit
4.Zgjedhja e firmës realizues	-Oferta më e mirë e zgjedhur	-Numri i ofertave -Kualitet/boniteti i firmës në IT -Çmimi i ofertës	Korrik - Gusht 2014	Qyteti i Shkupit
5.Mirëmbajtja dhe azhurnimi i të dhënave	-Të dhënat janë të arritshme deri te grupet qëllimore	-Funksionim i pandërprerë -Frekuenca e vendosjes së të dhënave	Gusht 2014- Në kontinuitet	-Qyteti i Shkupit
Strategjia 2.2. aktivitete				
1.Përcaktimi i vendeve frekuente nëpër qytet	-Vende të përcaktuara	-Numri i vendeve -Frekuenca e të rinjve në vendet	Shtator 2014	Qyteti i Shkupit
2.Vendosja e informatorëve publik	-Informatorët publik janë vendosur	-Numri i informatorëve	Tetor – Nëntor 2014	Qyteti i Shkupit
3.Shpallja e përmbajtjeve	-Informator funksional	-Frekuenca e shpalljes së përmbajtjeve -Përfshirja e të rinjve në përmbajtjet	Dhjetor- Në kontinuitet	Qyteti i Shkupit
Strategjia 2.3. aktivitete				
1.Krijimi i FB të veçanta dhe profileve Twiter	-Profile funksionale -Përmbajtjet u përgjigjen nevojave të të rinjve	-Numri i anëtarëve/ithtarëve -Tema të përmbajtjeve	Dhjetor 2014	-Qendra rinore informative

		-Aktivitet i të rinjve/ komente / mendime		
2.Mbajtja dhe azhurnimi i të dhënave dhe informacioneve	-Profile aktive	- Numri i anëtarëve/ithtarëve -Tema të përmbajtjeve -Aktivitet i të rinjve/ komente / mendime	Dhjetor 2014- Në kontinuitet	- Qendra rinore informative
Qëllimi specifik 3 Të përgatitet, zhvillohet dhe realizohet plan komunikues i Qytetit të Shkupit, me qëllim arritjen e informacioneve deri te të rinjtë				

6.2 PLANI AKSIONAR PËR VITIN 2014 PËR PRIORITETIN PUNË LOKALE RINORE

Qëllime dhe aktivitete	Rezultati i pritur	Tregues	Korniza kohore	Përgjegjësi
Qëllimi i përgjithshëm Rritja e bashkëpunimit dhe informimit ndërmjet komunave, shkollave, shoqatave civile dhe të rinjve në drejtim të nxitjes së interesit për vullnetarizëm të të rinjve dhe rritjes së përfshirjes së të rinjve për realizimin e projekteve dhe programeve të orientuara drejt punësimit dhe përmirësimit të programeve arsimore				
Qëllimi specifik 1 Rritja e informimit të të rinjve për ligjin e vullnetarizmit dhe përfitimet nga puna rinore, informimi për shoqatat civile të cilat veprojnë në fushën e plotësimit të nevojave				

rinore dhe aktiviteteve vijuese të cilat i realizon qyteti i Shkupit, komunat, shoqatat civile të të rinjve, shkollat dhe organizatat studentore në orientimin e projekteve rinore				
Strategji 1.1. aktivitete				
1.Organizimi i ditëve informuese nga ana e Qytetit së bashku me shoqatat civile të cilat veprojnë në fushën e plotësimit të nevojave rinore të organizuara në çdo dy vjet në vetë shkollat e mesme	1.Organizimi i ditëve informuese nga ana e Qytetit së bashku me shoqatat civile të cilat veprojnë në fushën e plotësimit të nevojave rinore të organizuara në çdo dy vjet në vetë shkollat e mesme	1.Organizimi i ditëve informuese nga ana e Qytetit së bashku me shoqatat civile të cilat veprojnë në fushën e plotësimit të nevojave rinore të organizuara në çdo dy vjet në vetë shkollat e mesme	1.Organizimi i ditëve informuese nga ana e Qytetit së bashku me shoqatat civile të cilat veprojnë në fushën e plotësimit të nevojave rinore të organizuara në çdo dy vjet në vetë shkollat e mesme	1.Organizimi i ditëve informuese nga ana e Qytetit së bashku me shoqatat civile të cilat veprojnë në fushën e plotësimit të nevojave rinore të organizuara në çdo dy vjet në vetë shkollat e mesme
Strategji 1.2. aktivitete				
1.Analiza e nevojës së të rinjve për zhvillimin e ueb-portalit për informimin e të rinjve për mundësinë e vullnetarizmit, për projektet aktive të organizatave joqeveritare	1.Analiza e nevojës së të rinjve për zhvillimin e ueb-portalit për informimin e të rinjve për mundësinë e vullnetarizmit, për projektet aktive të organizatave joqeveritare	1.Analiza e nevojës së të rinjve për zhvillimin e ueb-portalit për informimin e të rinjve për mundësinë e vullnetarizmit, për projektet aktive të organizatave joqeveritare	1.Analiza e nevojës së të rinjve për zhvillimin e ueb-portalit për informimin e të rinjve për mundësinë e vullnetarizmit, për projektet aktive të organizatave joqeveritare	1.Analiza e nevojës së të rinjve për zhvillimin e ueb-portalit për informimin e të rinjve për mundësinë e vullnetarizmit, për projektet aktive të organizatave joqeveritare
Qëllimi 2: Inicimi i vendosjes së bashkëpunimit dhe fuqizimit të bashkëpunimit				

ekzistues ndërmjet shkollave fillore dhe të mesme, qeverisjes vendore si dhe shoqatave civile				
Strategji 2.1. aktivitete				
1.Zhvillimi i mekanizmave për krijimin e klubeve lokale rinore në suazat e bashkësive vendore nga të rinjtë nga komunat e Qytetit të Shkupit	-Vlerësimi i mundësive për krijimin klubeve lokale rinore -Zhvilllimi i hapave konkretë për formimin klubeve -Krijimi i programeve për punën e klubeve rinore	-Zhvillimi i Strategjisë për krijimin klubeve rinore -Zhvillimi i aktiviteteve për planifikimin e programit për punë	2015	- Qyteti i Shkupit
2.Prezantimi i këtyre mekanizmave për klube lokale rinore dhe bashkëpunimi me komunat në nivel të Qytetit të Shkupit për krijimin e klubeve lokale rinore	-Prezantime të mekanizmave për krijimin klubeve rinore në çdo komunë, me qëllim pranimin e krijimit të klubeve rinore në një numër më të madh komunash	-Numri i takimeve të realizuara me përfaqësuesit e komunave në nivel të Qytetit të Shkupit	2015	-Qyteti i Shkupit
Strategji 2.2. aktivitete				
1.Krijimi i klubeve rinore në ato komuna të cilat do të miratojnë strategjitë për të rinj për klubet rinore dhe mundësimi i përkrahjes financiare të klubeve nga ana e Qytetit	-Aktivë janë një numër i madh të rinjsh të cilët vizitojnë rregullisht këto klube, që kontribuojnë në ngritjen e shoqërisë aktive ndërmjet të rinjve në Shkup. Klubet janë vendosur në lokacione të ndryshme nëpër qytet, janë të arritshme dhe të gjithë qytetarët nëpërmjet klubeve rinore do të informohen për tema të ndryshme si: vullnetarizmi,	-Numri i klubeve rinore të krijuara -Numri i të rinjve të cilët vizitojnë klubet rinore -Mjete financiare të caktuara të planifikuara në buxhetin e Qytetit të Shkupit për përkrahjen e klubeve rinore	2015	- Qyteti i Shkupit - Komunat -Shoqata civile

	ambienti jetësor, kultura, aktivitetet sportive, projekte vijuese dhe të ardhshme etj.			
Strategji 2.3. aktivitete				
1.Zhvillimi i analizës anketuese nga ana e Qytetit në bashkëpunim me organizatat joqeveritare dhe realizimi i anketave nga ana e klubeve të punës në shkolla, të orientuara nga analiza e interesit të të rinjve nga fusha e vullnetarizmit.	-Realizimi i anketës në shkolla -Analiza e të dhënave nga anketa -Formimi i bazës së të dhënave me informacione për vullnetarë potencial dhe interesat e tyre	-Numri i shkollave të cilat marrin pjesë në hulumtime -Numri i nxënësve të anketuar -Numri i të dhënave të futura në bazën e të dhënave	2014	- Qyteti i Shkupit -Shoqatat civile -Shkollat

6.3 PLANI AKSIONAR PËR VITIN 2014 PËR PRIORITETIN ARSIM

A) ARSIMI FORMAL

Qëllime dhe aktivitete	Rezultati i pritur	Tregues	Korniza kohore	Përgjegjësi
Qëllimi i përgjithshëm: Përmirësimi i kualitetit të përgatitjes arsimore të të rinjve me qëllim gjetjen e shpejtë ose hapjen e biznesit vetjak				
Qëllimi specifik 1 Përmirësimi i kushteve teknike për punë në të gjitha profilet arsimore				
Strategji 1.1. aktivitete				
1. Organizimi i praktikës arsimore të nxënësve në sektorin e biznesit dhe mobiliteti i nxënësve të shkollave të mesme nëpërmjet programeve për këmbim	-Pas përfundimit të shkollës nxënësit kanë përgatitje më të mirë profesionale	-Numri i subjekteve në të cilat zhvillohet praktika profesionale -Të dhëna statistikore për numrin e nxënësve që kanë përfunduar praktikën minimale	2016	-Formimi i ekipeve të punës në përbërjen e të cilave hyjnë përfaqësues të qeverisjes vendore, sektorit të biznesit dhe

		profesionale -Numri i këmbimeve të organizuara të nxënësve të shkollave të mesme nëpërmjet programeve për këmbim		shkollave të mesme
Qëllimi specifik 2 Motivim i të rinjve për regjistrim në shkollat e mesme për të cilat ekziston nevojë më e madhe në tregun e punës dhe bashkësinë lokale				
Strategjia 2.1. aktivitete				
1. Bursa për nxënësit për mësimin e profileve mësimore për të cilat ka më shumë nevojë në tregun e punës dhe bashkësinë lokale	-Të rinjtë e interesuar për mësimin e profileve mësimore që kërkohen në tregun e punës	-Numri i të rinjve të cilit pranojnë bursa	Viti shkollor 2015 – 2016	-Qyteti i Shkupit
Strategjia 2.2. aktivitete				
1. Zhvillim i programeve për kualifikim të mëtutjeshëm të të rinjve të cilit kanë përfunduar ndonjë arsim të ngjashëm	-Rritje e numrit të të rinjve të kualifikuar sipas nevojave të tregut të punës	-Numri i programeve për arsim të moduluar -Numri i të rinjve me kualifikim të mëtutjeshëm	2016	-Shkollat e mesme -Byroja për zhvillim të arsimit -Oda ekonomike
Strategjia 2.3. aktivitete				
1. Vendosje e orientimit profesional në shkollat fillore dhe gjimnazet si pjesë e obligueshme në planin dhe programin mësimor	-Përmirësim i zhvillimit profesional të të rinjve sipas interesave dhe aftësive të tyre	-Orientimi profesional është përfshirë në planet dhe programet mësimore në shkollat fillore dhe të mesme	2015 / 2016	-Byroja për zhvillim të arsimit -MASH -Shërbimet profesionale në shkolla
Qëllimi specifik 3 Avancim i vazhdueshëm profesional i kuadrit udhëheqës dhe mësimor				
Strategjia 3.1. aktivitete				
1. Organizim i seminareve dhe punëtorive për trajnim të	-Kuadër i kualifikuar mësimor dhe udhëheqës në shkolla	-Të dhëna statistikore për ndjekjen e	2016	-Qyteti i Shkupit -Byroja për

kuadrit mësimor në përputhje me trendet e reja mësimore dhe nevojat e tregut të punës		zhvillimit profesional të kuadrit mësimor dhe udhëheqës		zhvillim të arsimit -MASH
2. Organizim i seminareve dhe punëtorive për trajnim të kuadrit udhëheqës për menaxhim të shkollave	-Kuadër i kualifikuar udhëheqës në shkolla	- Të dhëna statistikore për ndjekjen e zhvillimit profesional të kuadrit mësimor dhe udhëheqës	2016	Qyteti i Shkupit -Byroja për zhvillim të arsimit -MASH

B) ARSIM JOFORMAL

Qëllime dhe aktivitete	Rezultati i pritur	Indikator	Korniza kohore	Përgjegjsi
Qëllimi i përgjithshëm Zhvillim dhe integrim i të rinjve nga Qyteti i Shkupit përmes arsimit formal dhe joformal				
Qëllimi specifik 1 Forcim, afirmim dhe ngritje e kualitetit të arsimit joformal				
Strategjia 1.1. aktivitete				
1. Analizë e kapaciteteve të sektorit civil i cili ofron AJF dhe krijim i data bazës dhe identifikim i nevojave të OJQ të cilat ofrojnë AJF	-Informacione të detajuara për kapacitetet, përmbajtjet dhe metodat e AJF	-Numri i organizatave të cilat promovojnë AJF -Numri i të dhënave të regjistruara në bazën e të dhënave	2015	-Agjencia për të rinj dhe sport -Qyteti i Shkupit
2. Shfrytëzim i resurseve – qendrës për përkrahje të AJF përmes vendosjes në dispozicion dhe ndërtim të kapaciteteve përmes trajnimeve dhe përkrahjes profesionale nga OC	-Përfshirje më efektive të Resursit qendrës e cila është në dispozicion të OC dhe ofron përkrahje profesionale – trajnime në shumë segmente të OC të cilat punojnë me AJF	-Numër i trajnimeve të mbajtura për përkrahje të AJF	2015	-Organizata civile -Agjencia për të rinj dhe sport -Qyteti i Shkupit
Strategjia 1.2. aktivitete				
1. Përkrahje dhe promovim i AJF nga ana e arsimit	-AJF i promovuar përmes llojeve të	-Numri i evenimenteve për	2014	- Organizata

formal (mbledhje, promovim i aktiviteteve, takime)	ndryshme të aktiviteteve dhe trajnimeve të realizuara në përbërje të projektit	promovimin e AJF -Numri i aktiviteteve të realizuara përmes metodave të AJF -Numri i punëtorive me qëllim ngritjen e kapaciteteve të AJF të arsimtarëve		civile -Agjencia për të rinj dhe sport -Qyteti i Shkupit
Strategjia 1.3. aktivitete				
1. Oganizim i takimeve mes përfaqësuesve të AJF dhe AF	-Vendosje e komunikimit të dendur mes AJF dhe AF	-Numri i takimeve të zhvilluara -Numri i përfaqësuesve të OJQ -Numri i përfaqësuesve nga institucionet	2015	-Organizata civile -Qyteti i Shkupit
Strategjia 1.4. aktivitete				
1. Zhvillim i konferencës ku do të përgatitet draft program për përcaktimin e modelit, kushteve dhe mënyrës së realizimit të AJF në shkolla	-Draft program i përgatitur për përcaktimin e modelit, kushteve dhe mënyrës së realizimit të AJF në shkolla	-Numri i pjesëmarrësve në përgatitjen e draft programit -Numri i propozim ideve në lidhje me draft programin	2015	-Organizata civile -Agjencia për të rinj dhe sport -Qyteti i Shkupit
Qëllimi specifik 2 Vendosja e mekanizmave të bashkëpunimit në praktikë mes arsimit formal dhe joformal				
Strategjia 2.1. aktivitete				
1. Organizim i panairit ku sektori i biznesit do të ketë mundësi të përfaqësohet mes të rinjve	-Vendosje bashkëpunimi mes të rinjve dhe sektorit të biznesit	-Numri i personave të ftuar në panair -Numri i pjesëmarrësve në panair -Numri i përkrahësve të drejtpërdrejt të iniciativave	2015	-Agjencia për të rinj dhe sport -Qyteti i Shkupit -Sektori i biznesit -Organizata civile -Shkolla -Universitete

Strategjia 2.2. aktivitete				
1. Organizim i trajnimeve specifike për kuadrin mësimor për organizim të drejtë të aktiviteteve jashtëmësimore	-Kuadër i përgatitur për organizimin e aktiviteteve jashtëmësimore	-Numri i trajnimeve të zhvilluara -Numri i pjesëmarrësve -Numri i iniciativave të zhvilluara	2016	-Organizata civile -Shkolla
Qëllimi specifik 3 Arsim i decentralizuar me metoda moderne dhe inter-aktive dhe përmbajtje të cilat i stimulojnë të rinjtë				
Strategjia 3.1. aktivitete				
1. Organizim i debateve, diskutimeve në tema me rëndësi për të rinjtë duke përfshirë edhe tema tabu për të cilat duhet diskutuar hapur që të zvogëlohen mosnjohuritë dhe pasojat nga këto fusha	-Të rinjtë do të kenë më shumë informata për tema të përgjithshme dhe temat tabu	-Numri i takimeve të zhvilluara -Numri i pjesëmarrësve – të rinj -Numri i pjesëmarrësve – përfaqësues të institucioneve -Numri i temave tabu të propozuara	2015	-Organizata civile -Shkolla -Qyteti i Shkupit
2. Përfshirje e prindërve në aktivitete së bashku me fëmijët	-Rritje e kontributit të prindërve dhe më shumë sistem burimor	-Numri i prindërve të përfshirë në aktivitete -Numri i nxënësve të përfshirë në aktivitete -Numri i arsimtarëve të përfshirë në aktivitete	2015	-Shkolla -Qyteti i Shkupit -Organizata civile
Strategji 3.2. aktivitete				
1. Organizim i trajnimeve për të rinjtë për fitimin e shkathtësive themelore	-Rini e përgatitur për tregun e punës	-Numri i trajnimeve të zhvilluara -Numri i temave të trajtuara -Numri i pjesëmarrësve të cilët janë kyçur drejtpërdrejt -Numri i	2015	-Organizata civile - Qyteti i Shkupit

		pjesëmarrësve të cilit i kanë përfunduar me sukses trajnimet		

6.4 PLAN AKSIONAR PËR VITIN 2014 PËR PRIORITETIN PJESËMARRJE RINORE

Qëllime dhe aktivitete	Rezultati i pritur	Indikator	Korniza kohore	Përgjegjësi
Qëllimi i përgjithshëm Rritja e pjesëmarrjes së të rinjve në proceset e vendimmarrjes në drejtim të çështjeve dhe interesave rinore				
Qëllimi specifik 1 Përmirësim i pjesëmarrjes së fëmijëve dhe të rinjve në proceset e sjelljes së vendimeve në shkolla fillore dhe të mesme				
Strategjia 1.1. aktivitete				
1. Dërgim i kërkesave nga ana e qytetit të Shkupit deri te Byroja për zhvillim të arsimit/Ministria për arsim dhe shkencë për ndryshimet statutore në shkollat e mesme për vendosjen dhe formalizmin e bashkësive shkollore	-Dërgim dhe shpërndarje e propozim kërkesës për ndryshime statutore	-Interevenim i shpejtë nga ana e Qytetit të Shkupit dhe dërgim në kohë e kërkesës	Janar 2017	-Qyteti i Shkupit -Byroja për zhvillim të arsimit -Ministria për arsim dhe shkencë
2. Realizim i kërkesës dhe harmonizim me ndryshimet statutore	-Ndryshime ekzekutive dhe sjellje e Statutit të ri	-Harmonizim në kohë me ndryshimet statutore	Prill 2017	- Byroja për zhvillim të arsimit - Ministria për arsim dhe shkencë
3. Rregullim formal i bashkësive shkollore	-Fillim i rregullimit formal të bashkësive shkollore	-Numri i bashkësive shkollore -Numri i nxënësve të interesuar për participim në	2017	-Qyteti i Shkupit -Shkollat e mesme në territorin e

		bashkësi		Qytetit të Shkupit
Strategjia 1.2. aktivitete				
1. Përpunim i programeve individuale për punën e bashkësive shkollore në përbërje të shkollave	-Program vjetor që do të kontribuojë në pjesëmarrjen më të madhe të të rinjve si dhe pjesëmarrje në seksione të ndryshme (teatër, aktrim, pikturë dhe skulpturë)	-Mjete të ndara nga shkolla për realizimin e programit -Kapaciteti i bashkësisë shkollore/ përkatësisht numri i nxënësve të përfshirë	2017	- Shkollat e mesme në territorin e Qytetit të Shkupit
Qëllimi specifik 2 Formimi i Këshillit të të rinjve në Qytetin e Shkupit				
Strategjia 2.1. aktivitete				
1. Formim i këshillit iniciativ nga organizatat rinore dhe shoqatat aktive në territorin e Qytetit të Shkupit	-Data bazë e organizatave të cilat punojnë me të rinjtë -Realizim i takimeve për përfshirjen e palëve të interesuara dhe formim i këshillit iniciativ	-Numri i organizatave në data bazë -Numri i takimeve të realizuara -Numri i organizatave të përfshira në këshill	Janar 2015	-Qyteti i Shkupit
2. Shpallje e thirrjes për përfshirjen e organizatave dhe shoqatave në Këshillin e të rinjve	-Publikim i thirrjes dhe promovim deri te të gjitha palët e interesuara në territorin e Qytetit të Shkupit -Përzgjedhja e organizatave dhe anëtarëve për Këshillin e të rinjve	Numri i organizatave të interesuara të cilat do t'i përgjigjen thirrjes	Mars 2017	- Qyteti i Shkupit
Strategjia 2.2. aktivitete				
1. Ftesë deri te të gjithë anëtarët në Këshill për pjesëmarrje në Kuvendin themeltar	-Të ftuar të gjithë anëtarët -Krijim i strukturës së Këshillit dhe përfaqësuesve	-Numri i organizatave të ftuara	Prill 2017	- Qyteti i Shkupit
2. Mbajtje e Kuvendit të parë themeltar të Këshillit të të rinjve të	-Themelim i Këshillit të të rinjve të Qytetit të Shkupit	-Numri i përfaqësuesve të zgjedhur dhe të	Prill 2017	- Qyteti i Shkupit -Këshilli

Qytetit të Shkupit		pjesëmarrësve në Kuvend		iniciues për krijimin e Këshillit të të rinjve -Këshilli i të rinjve
Strategjia 2.3. aktivitete				
1. Dërgim i ftesës për dorëzimin e propozim programeve për të gjithë anëtarët	-Ftesë për të gjithë anëtarët që të marrin pjesë me ide -Dorëzim i propozim ideve dhe aktiviteteve për Programin e parë vjetor të Këshillit të të rinjve	-Numri i organizatave të cilat i janë përgjigjur thirrjes -Numri i propozim ideve të dërguara	Maj 2017	- Qyteti i Shkupit
2. Miratim i propozim programit vjetor dhe krijimi i Planit aksionar në bazë të programit për periudhë 1 vjeçare	-Miratim i Programit për 1 vit punë të Këshillit -Përgatitje e planit aksionar -Ndarje e një pjese të mjeteve buxhetore të qytetit të Shkupit për të rinjtë e Qytetit të Shkupit	-Vlera e ndarë e mjeteve nga buxheti i Qytetit të Shkupit	Korrik 2017	- Qyteti i Shkupit
Qëllimi specifik 3 Formim i sektorit/seksionit për të rinj të Qytetit të Shkupit				
Strategjia 3.1. aktivitete				
1. Kërkesë për formimin e sektorit/seksionit, përkatësisht ndryshim në sistematizimin e qytetit të Shkupit	-Realizim i hapave konkret për ndryshimin e sistematizimit -Formim i organit (sektor ose seksion) për të rinj në përbërje të Qytetit të Shkupit -Krijim i programit për punë të sektorit/seksionit për të rinj	-Intervenim i shpejtë dhe realizim në kohë i procedurave -Numri i takimeve të realizuara në drejtim të ndryshimit të sistematizimit	Tetor 2014	- Qyteti i Shkupit
Strategjia 3.2. aktivitete				

1. Vendosje e përgjegjësit dhe dhënie e obligimit për koordinimin e Këshillit për të rinj dhe lidhje e Këshillit për të rinj me vetëqeverisjen lokale	-Vendosje e personit përgjegjës për koordinim me Këshillin e të rinjve -Koordinim i takimeve të Këshillit të të rinjve -Shkëmbim i përvojave dhe thellim i bashkëpunimit mes organizatave të të rinjve, Këshillit të të rinjve dhe administratës lokale -Punë efikase e Këshillit të të rinjve dhe qasje më e lehtë e Këshillit të të rinjve deri te administrata lokale në lidhje me interesat e të rinjve	-Numri i takimeve të zhvilluara me Këshillin e të rinjve -Numri i propozimeve për iniciativa dhe aktivitete nga ana e Këshillit	Nëntor 2014	Qyteti i Shkupit –Këshilli i të rinjve
Strategjia 3.3. aktivitete				
1. Zhvillim i takimeve informative për nevojat e të rinjve në territorin e Qytetit të Shkupit dhe nevojat e organizatave rinore	-Takimet e zhvilluara -Informatat e mbledhura për përgatitjen e programit	-Numri i takimeve të zhvilluara -Numri i organizatave rinore të pranishme në takime -Numri i propozimeve të shkruara dhe komentet e dorëzuara nga organizatat	2014	- Qyteti i Shkupit
2. Përgatitje e analizës për nevojat e të rinjve dhe për rritjen e pjesëmarrjes së të rinjve në proceset e sjelljes së vendimeve dhe krijimin e rinisë më aktive	-Përgatitje e analizës -Data bazë e të dhënave me informacione të përzgjedhura	-Numri i organizatave dhe shkollave të përfshira në analizë -Përmbajtja dhe volumi e analizës	2014	Qyteti i Shkupit
3. Në bazë të analizave përgatitje e programit për nxitjen e pjesëmarrjes rinore, nevojat e organizatave rinore dhe	-Përgatitje e programit në bazë të analizave dhe takimeve informative	-Përmbajta dhe volumi i programit -Numri i fushave dhe temave të përfshira me	2014	Qyteti i Shkupit

koordinim i të njëjtave		program		

6.5 PLAN AKSIONAL PËR VITIN 2014 PËR PRIORITETIN SHËNDETËSI DHE PARANDALIM

Qëllime dhe aktivitete	Rezultati i pritur	Indikator	Korniza kohore	Përgjegjësi
Qëllimi i përgjithshëm Përmirësimi i gjendjes së përgjithshme shëndetësore të të rinjve në Qytetin e Shkupit me qasje të koordinuar të institucioneve, njësive të vetëqeverisjes lokale dhe sektorit civil, përmes informimit gjithëpërfshirës dhe shërbimeve për të rinj				
Qëllimi specifik 1 Përmirësim i shkallës së informimit kualitativ të të rinjve dhe qasjen e tyre deri te institucionet dhe shërbimet shëndetësore për të rinj				
Strategjia 1.1. aktivitete				
1.Krijim i data bazës së institucioneve dhe shërbimeve shëndetësore për të rinj në Qytetin e Shkupit	-Krijim i data bazës së institucioneve dhe shërbimeve shëndetësore për të rinj	-Data bazë funksionale	Janar – mars 2016	-Qyteti i Shkupit
2.Organizim i takimeve kuartale me përfaqësues të institucioneve shëndetësore, përfaqësues të NJVL, OC të cilat punojnë me të rinjtë dhe shërbimet për të rinjtë	-Organizim i 4 takimeve -Rritje e shkallës së informimit dhe koordinimit të ndërsjellë -Përgatitje e mekanizmave për bashkëpunim	-Numri i pjesëmarrësve në takim -Përmirësim i bashkëpunimit mes përfaqësuesve të institucioneve	Janar – dhjetor 2016	Qyteti i Shkupit –Institucionet shëndetësore -Shërbimet për të rinjë -10 Komunat në kuadër të Qytetit të Shkupit -Organizata civile
Strategjia 1.2. aktivitete				
1. Formimi i 2 serviseve plotësuese për të rinjtë	-Të formuara dy servile në dy	-Numri i të rinjve që do të përfshihen në	Janar – dhjetor 2016	-2 Komuna të Shkupit

në 2 komunat sipas prioriteteve dhe nevojave rinore.	komunat e Shkupit -Kapacitete të fuqizuara të punësuarve në seivset rinore	serviset e reja të formuara për të rinjtë -Numri i personave të angazhuar në serviset -Numri i trajnimeve të realizuara në kapacitetet e të punësuarve		-Organizatat civile -Institucionet shëndetësore
2. Organizimi i fushatave periodike për kontrollime shëndetësore falas (diagnostifikimi i hershëm, skrining, kontrollime sistematike, aksione të dhurimit të gjakut)	-Kontrollime të realizuara falas	-Numri i kontrollimeve të realizuara falas -Numri it ë rinjve që kanë shfrytëzuar kontrollime falas	Maj – dhjetor 2018	- Institucionet shëndetësore -Servise rinore -Komunat Kryqi i Kuq i Qytetit të Shkupit Shkollat e mesme
Strategjia 1.3. aktivitete				
1. Botimi i fllaerëve informues për shërbimet e servileve dhe dostribuimi deri te të rinjtë	-Fllaer të botuar -Distribui i fllaerëve	-Numri i fllaerëve të botuar -Numri it ë rinjve të informuar për shërbimet e serviseve	Prill - tetor 2016	- Institucionet shëndetësore -Organizatat civile - Komunat - Shkollat e mesme
2. Informimi i nxënësve për shërbimet shëndetësore për edukimin rinorë dhe edukimin e moshanikëve për shëndetin oral dhe seksual.	-Takime të realizuara shëndetësore nga ana e klubeve rinore dhe serviseve rinore -Punëtori të realizuara rinore	-Numri i takimeve të realizuara informative -Numri it ë rinjve të pranishëm në takimet informative - Numri i punëtorive të realizuara të moshanikëve - Numri i të rinjve të pranishëm në punëtoritë	Maj – dhjetor 2016	-Shkollat e mesme dhe fillore -Serviset për të rinjtë -Komunat - Institucionet shëndetësore -Hera
3. Promovimi i institucioneve ekzistuese shëndetësore dhe serviseve për të rinjtë, përmes mediumeve publike, rrjeteve sociale dhe ueb faqeve të	-Institucione të promovuar shëndetësore për të rinjtë përmes mediumeve publike -Vizita në emisionet e TV	-Numri i emetimeve në mediumet për promovim të institucioneve shëndetësore dhe serviseve për të rinjtë -Numri i vizitave të	Janar - dhjetor 2015	- Institucionet shëndetësore - Serviset për të rinjtë -Komunat -Shkollat

komunave	mediumeve	realizuara në emisione		
Qëllimi specifik 2 Nxitja dhe promovimi i shprehive të shëndosha jetësore				
Strategjia 2.1. aktivitete				
1. Formimi i grupit punues për përgatitje të programeve për shprehi të shëndosha jetësore sipas moshave dhe vitit arsimorë	-Grupi punues i formuar	-Numri i takimeve të organizuara inicuese -Numri i përfaqësuesve të pranishëm të palëve të tanguara	Shkurt 2015	-Qyteti i Shkupit
2. Përpilimi i programeve të unifikuara për shprehi të shëndosha jetësore sipas moshës dhe nivelit arsimorë	- programe të përpiluara të unifikuara për shprehi të shëndosha jetësore sipas moshës dhe nivelit arsimorë	-Numri i takimeve të realizuara të grupit punues	Mars - Prill 2014	-Instituti për shëndet publik - Institucionet shëndetësore - Serviset për të rinjtë - Komunat dhe Qyteti Shkupit - Shkollat -Organizatat civile
Strategjia 2.2. aktivitete				
1. Realizimi i punëtorive jo formale në shkollat fillore dhe të mesme për promovim të shprehive të shëndosha jetësore dhe mënyra të shëndosha të ushqimit për fëmijët dhe të rinjtë	-Ngritja e vetëdijes së të rinjve për rëndësinë e mënyrës së shëndoshë të jetës dhe të praktikumit të shprehive të shëndosha jetësore	-Numri i punëtorive të realizuara -Numri i nxënësve të pranishëm në secilën prej punëtorive	Maj – dhjetor 2015	- Shkollat -Organizatat civile - Serviset për të rinjtë -Komunat e Qytetit të Shkupit
2. Fushata për promovim të mënyrës së shëndoshë të ushqimit të rinisë dhe shëndetit mental, oral, seksual, reproduktiv dhe kardio-vaskular.	-Takime të realizuara me shkollarët e mesëm dhe me filloristët -Shtandet e organizuara për promovim të mënyrës së shëndoshë të	-Numri i takimeve të realizuara në shkollat fillore dhe të mesme -Numri i fllaerëve të botuar dhe të shpërndarë -Numri i shtandeve të organizuara	Maj - dhjetor 2015	- Serviset për të rinjtë - Institucionet shëndetësore - Organizatat civile - Komunat përmes institucioneve -Shkollat

	ushqimit dhe mbrojtjes shëndetësore -Flaerë të botuar me këshilla për mënyra të shëndosha të ushqimit dhe mbrojtjes shëndetësore -Promovim në media të këshillave për mënyra të shëndosha të ushqimit dhe mbrojtjes shëndetësore			

6.6 PLANI AKSIONAR PËR VITIN 2014 PËR PRIORITETIN CILËSIA E JETËS

Qëllime dhe aktivitete	Rezultati i pritur	Indikatori	Korniza kohore	Përgjegjësia
Qëllimi i përgjithshëm Përmirësimi i cilësisë dhe sasisë së ofertës së aktiviteteve rinore për kohën e lirë dhe inkuadrimin aktiv të rinisë në ruajtjen e gjelbërimit dhe ambientit jetësorë				
Qëllimi specifik 1 Aktivizimi i rinisë përmes inkuadrimit të tyre në aktivitetet për ruajtjen e gjelbërimit dhe ambientit jetësorë				
Strategjia 1.1. aktivitete				
1. Implementimi i ligjëratave dhe trajnime për të rinjtë lidhur me ngritjen e vetëdijes së tyre për ambientin jetësorë në rrethin e tyre.	-Vetëdijesimi për rëndësinë e ruajtjes së ambientit jetësorë është rritur në mesin e të gjithë aktorëve dhe janë krijuar idetë për aksionet e ardhme për ruajtje të ambientit të	-Janë organizuar 4 ligjërata dhe 2 trajnime dhe janë përfshirë 200 të rinj nga Qyteti i Shkupit -Janë përfshirë 4 trajnues të rinj dhe ligjërues -Te të rinjtë në mënyrë të	Maj dhe shtator viti 2018	-Qyteti i Shkupit -OJQ sektori

	shëndoshë jetësorë	drejtpërdrejtë të përfshirë nga ligjëratat dhe trajnimet është ngritur vetëdija për ambientin jetësorë në rrethin e tyre, kurse informacionin ata do ta përcjellin edhe deri te moshanikët e tyre		
Strategjia 1.2. aktivitete				
1. Organizimi i evenimenteve për pastrim të mbeturinave nga sipërfaqet e gjelbra në territorin e Qytetit të Shkupit	-Janë pastruar pjesa më e madhe e sipërfaqeve dhe te rinia është ngritur vetëdija për mirëmbajtjen e sipërfaqeve në gjendje të rregullt	-Janë përfshirë 200 të rinj në 5 aksione për pastrim të sipërfaqeve të gjelbëruara -Të rinjtë janë aktivizuar në mjediset e tyre lokale dhe bëhen të vetëdijshëm për rëndësinë e ruajtjes së sipërfaqeve të gjelbëruara	Janar - shtator 2018	- Qyteti i Shkupit -OJQ sektori
Qëllimi specifik 2 Zmadhimi i vëllimit dhe cilësisë së aktiviteteve kulturore, sportive, vullnetare dhe të aktiviteteve tjera për të rinjtë dhe kohën e lirë të tyre				
Strategjia 2.1. aktivitete				
1. Krijimi i profileve të rrjeteve sociale nga ana e Qytetit të Shkupit, ku të rinjtë do të mund të gjejnë informacione nga qyteti për mundësitë për shfrytëzimin e kohës së lirë të tyre.(plotësimi i prioritetit informimi rinorë)	- Të rinjtë i shfrytëzojnë informacionet nga rrjetet sociale për plotësimin e kohës së lire të tyre dhe pjesa më e madhe e tyre e shfrytëzojnë kohën e lirë në mënyrë të dobishme.	-Janë krijuar profile në tre rrjete sociale dhe shfrytëzues të drejtpërdrejtë janë 5000 të rinj, në periudhë prej një viti -Informacioni është afruar deri te mediumet të cilat më shpesh i shfrytëzojnë të rinjtë	Viti 2014	- Qyteti i Shkupit
2. Krijimi dhe distribuimi i materialit promovues me informacionet për	-Të rinjtë i shfrytëzojnë informacionet e	-Janë krijuar dhe distribuuar 5000 posterë dhe njësite	Shtator 2014	-Qyteti i Shkupit -OJQ sektori

mundësitë e shfrytëzimit aktiv të kohës së lirë në mesin e rinisë.	përfshira në njësitë he fillojnë në mënyrë aktive të shfrytëzojnë kohën e lire të tyre.	informative -Të rinjtë vijnë në kontakt të drejtpërdrejtë me informacionet që janë të rëndësishme për fisnikërimin e kohë së lirë të tyre		
Strategjia 2.2. aktivitete				
1. Organizimi i konferencës për rrjetëzim të sektorit civil dhe Qytetit të Shkupit	-Janë shpeshtuar takimet e ndërsjella të organizatave që punojnë me të rinjtë -Sektori për të rinj pranë Qytetit të Shkupit, organizon një numër të madh të takimeve individuale me organizatat joqeveritare për realizim të bashkëpunimit	-Është organizuar një konferencë dhe janë përfshirë 100 organizata të sektorit civil -Është përmirësuar komunikimi në mes Qytetit të Shkupit dhe shoqatave civile të territorit përkatës	Prill 2016	-Qyteti i Shkupit
2. Organizimi i aksioneve vullnetare për ndihmë të personave të moshuar, që kanë nevojë për këtë.	- Te rinia ngritët dhe zhvillohet fryma e voluntarizmit, gjithashtu ata kanë mundësinë e shfrytëzimit cilësorë të kohës së lirë.	-Janë organizuar 10 aksione për bartjen e produkteve deri te personat e moshuar, prej tregjeve të gjelbra deri te shtëpitë e tyre, janë angazhuar 200 persona të rinj. -Të rinjtë janë qytetarë aktiv të Qytetit dhe ndihmojnë zhvillimin e vetëdijes shoqërore.	Shtator 2015	- Qyteti i Shkupit -OJQ sektori
Strategjia 2.3. aktivitete				
1. Implementimi i punëtorive për ngritje të vetëdijes rinore për benefitin e shfrytëzimit të kohës së lirë.	-Ngritët vetëdija e rinisë dhe ata janë tani më të vetëdijshëm për pozitivitetin e shfrytëzimit të dobishëm të kohës së lirë të tyre dhe këtë informacion e	-Janë realizuar 2 punëtori dhe 2 ligjërata të fushës së përmendur ku janë përfshirë 60 të rinjtë dhe 4 ligjërues të rinj. -Të rinjtë fitojnë informacione për	Gushtë 2014	- Qyteti i Shkupit -OJQ sektori

	ndajnë me moshanikët e tyre.	leverdinë e të qenit qytetarë aktiv.		
Qëllimi specifik 3 Avancimi i kushteve të jetës së të rinjve me nevoja të posaçme përmes zmadhimit cilësorë dhe sasiorë të ofertës së aktiviteteve për shfrytëzim të kohës së lirë të tyre.				
Strategjia 3.1. aktivitete				
1. Përpilimi i vlerësimit të komisionit dhe elaboratit për adaptim të kapaciteteve për nevojat e shfrytëzimit nga ana e të rinjve me nevoja të posaçme.	-Ngritët vetëdija për praninë e të rinjve me nevoja të posaçme në rrethin tonë dhe janë fuqizuar kapacitetet për implementim të aktiviteteve për personat e rinj me nevoja të posaçme.	-Janë realizuar 2 vlerësime të kapaciteteve dhe është përpiluar 1 elaborat për rikonstruksion -Janë konstatuar nevojat për rikonstruksion ose ndërtim të kapaciteteve të reja për implementim të aktiviteteve në kohën e lirë të rinisë me nevoja të posaçme.	Shtator 2014	-Qyteti i Shkupit
Strategjia 3.2. aktivitete				
1.Organizohet kampi verorë për zhvillim të frymës vullnetare dhe lidhjen e të rinjve me moshanikët e tyre me nevoja të posaçme.	-Krijohet lidhje e mirë dhe raporte miqësie në mes të rinjve me nevoja të posaçme dhe të rinjve vullnetarë dhe shoqërimit të tyre dhe ofrimit të ndihmës që vazhdon edhe pas përfundimit të kampit verorë.	-Është implementuar 1 kamp në kohëzgjatje prej 7 ditëve, ku janë përfshirë gjithsej 40 persona të rinj. -Të rinjtë njoftohen me situatën reale në të cilën gjenden moshanikët e tyre me nevoja të posaçme dhe zhvillojnë aftësi vullnetare për punë me këtë kategori të personave të rinj.	Korrik 2018	- Qyteti i Shkupit
Qëllimi specifik 4 Përmirësimi i tolerancës				

mes gjeneratave mes të rinjve dhe gjeneratave të moshuara të qytetarëve.				
Strategjia 4.1. aktivitete				
1. Organizimi i ligjëratave dhe piknikut për ngritje të nivelit të tolerancës në mes të rinjve dhe qytetarëve të gjeneratave më të moshuara.	-Krijohet lidhje e mirë dhe miqësore në mes personave të gjeneratës më të moshuar dhe të rinjtë vullnetarë dhe shoqërimit të tyre dhe ofrimi i ndihmës vazhdon edhe pas përfundimit të aktivitetit.	-Janë organizuar 2 ligjërata në të cilat 40 të rinj mësojnë për ngritjen e tolerancës dhe janë realizuar 2 piknikë për shoqërim në mes të rinjve dhe personave më të moshuar,në të cilat marrin pjesë 100 qytetarë të Qytetit të Shkupit. -Të rinjtë fitojnë teknika se të ngritin nivelin personal të tolerancës dhe përmes shoqërimit të ndërsjellë me gjeneratat e moshuara, realizohet kontakti i drejtpërdrejtë dhe zhvillohen aftësi jo formale.	Maj dhe shtator 2014	- Qyteti i Shkupit - OJQ sektori
Strategjia 4.2. aktivitete				
1. Organizimi i trajnimeve të përcaktuara për edukim të personave të rinj dhe zhvillimit të aftësive për tejkalim të hendekut mes gjeneratave.	-Të rinjtë aktivizohen në fushën për tejkalim të hendekut mes gjeneratave dhe në aktivitetet e tyre për bartje t informacioneve ata i përfshijnë edhe moshanikët e tyre.	-Janë organizuar trajnime, janë përfshirë 40 të rinj dhe 2 trajnues të rinj -Të rinjtë fitojnë informacione për shkaqet e hendekut të krijuar mes gjeneratave dhe zhvillojnë aftësi se si të përmirësojnë mirëkuptimin e tyre dhe si të ndihmojnë në përmirësimin e situatës së shkaktuar.	Mars dhe nëntor 2016	-Qyteti i Shkupit - OJQ sektori

6.7 PLANI AKSIONAR PËR VITIN 2014 PËR PRIORITETIN VETË PUNËSIMI RINORË

Qëllime dhe aktivitete	Rezultati i pritur	Indikatori	Korniza kohore	Përgjegjësia
Qëllimi i përgjithshëm Zmadhimi i mundësive për punësim dhe vetëpunësim të rinisë përmes harmonizimit të ofertës dhe kërkesës së tregut të punës.				
Qëllimi specifik 1 Shqyrtimi i nevojave reale të kërkesës në tregun e punës të Qytetit të Shkupi.				
Strategjia 1.1. aktivitete				
1. Komunikimi i rregullt mes Qytetit të Shkupit dhe Odave ekonomike, zejtare, organizatën e punëdhënësve dhe institucioneve tjera dhe / ose shoqatave që janë përfaqësues të punëdhënësve në Qytetin e Shkupi	-Takimi i realizuar me përfaqësues relevant të palëve të interesuara - Prognozë në afate të mesme dhe analizë të tregut të punës	-Numri i personave që kanë vizituar takimin -Funksione të personave -Numri i organizatave që i përfaqësojnë -Numri i vetëqeverisjeve lokale të janë të pranishëm në takimin	Në çdo 3 muaj, duke filluar në muajin shkurt /mars 2014	-Qyteti i Shkupit -Shoqatat civile
Strategjia 1.2. aktivitete				
1. Drejtimi i rregullt dhe azhurnimi i bazës së të dhënave për profesionet dhe aftësitë që duhet ti posedojnë personat e papunësuar në pajtim me takimet e realizuara të përfaqësuesve të Qytetit të Shkupit dhe krahasimi me prognozimet afatmesme të analizës së tregut të punës.	-Baza e të dhënave e azhurnuar me rregull për drejtimet dhe aftësitë e nevojshme	-Organizimi i trajnimeve në pajtim me profesionet dhe aftësitë e nevojshme -Prezenca e tyre nga ana e të rinjve -Nxitja e të rinjve që vullnetarisht të paraqiten për prezencë në trajnimet	Vazhdimisht duke filluar prej fillimit të vitit 2015	- Qyteti i Shkupit -Shoqatat civile
Strategjia 1.3. aktivitete				
1. Krijimi i listës së	-Fokusi i	-Reduktimi i tepricës	Mesi i vitit	-Qyteti i

profesioneve prioritare (në pajtim me afatet kohore për realizim të punësimeve),	profesioneve prioritare -Dorëzimi i listës deri te institucionet relevante me qëllim të trajnimit të kuadrove të nevojshme	së kuadrove për profesioneve jo prioritare	2015	Shkupit
Strategjia 1.4. aktivitete				
1. Për realizim relativisht të shpejtë të punësimeve, punëdhënësve u ofrohet programi për subvencionim me trajnime prej më parë të realizuara në kohëzgjatjen e konstatuar në varësi prej llojit të profesionit.	-Vende të reja të punës që do të ndihmojnë gjatë zvogëlimit të papunësisë te të rinjtë deri në moshën 30 vjeçare	-Numri i personave të trajnuar	Duke filluar prej gjysmës së dytë të vitit 2014 deri në vitin 2017	-Qyteti i Shkupit -Agjencia për punësime e Republikës së Maqedonisë -Qendra për punësim e Qytetit të Shkupit
Qëllimi specifik **2** Adaptimi i ofertës së tregut të punës				
Strategjia 2.1. aktivitete				
1. Krijimi i kuadrove të nevojshme përmes trajnimeve, ri kualifikimeve dhe mësimit përmes punës në vendin e punës (duke përfshirë profile me arsim të ulët) në pajtim me kërkesat prej më parë të përcaktuara nga punëdhënësit	-Kuadro të kualifikuara për vende përkatëse të punës	-Numri i kuadrit punues të trajnuar me sukses	Prej prillit 2016	- Qyteti i Shkupit -Agjencia për punësime e Republikës së Maqedonisë -Qendra për punësim e Qytetit të Shkupit
2. Drejtimi i evidencës së rregullt për prezencë nga ana e trajnuesve dhe dorëzimi deri te përfaqësuesit e Qytetit të Shkupit.	-Detektimi i kuadrove të kualifikuara të nevojshme gjatë trajnimit - Zhvillimi i përgjegjësisë dhe shprehive punuese te personat që do të trajnohen.	-Vizita e rregullt e së paku 80 % të trajnimit	Vazhdimisht duke filluar prej fillimit të vitit 2014	-Qyteti i Shkupit -Shoqatat civile

Strategjia 2.2. aktivitete				
1. Bashkëpunimi me institucionet arsimore me qëllim të përpilimit të propozimit për implementim të punës praktike në sistemin arsimorë dhe implementimin e tij.	-Përqindje e zmadhuar drastike e të rinjve me përvojë të përfituar praktike dhe të përgatitur për punë ose specializim në profesionin e përzgjedhur. -Rini e aftësuar për punë pas përfundimit të arsimit të mesëm.	-Takime të rregullta mujore me të gjitha shkollat e mesme -Puna e rregull praktike javore, si pjesë e programit mësimorë për çdo profil arsimorë të shkollave të mesme me vizitë të domosdoshme.	Prej majit të vitit 2016	- Qyteti i Shkupit -Shoqatat civile - Institucionet arsimore
2. Krijimi i listës rezerve të rinjve të papunësuar.	-Kontaktimi për trajnim të mëtutjeshëm dhe punësim të 150 të rinjve. -Oferta për aktivizim në projekte vullnetare.	- Lista e të rinjve që kanë diplomuar ose përfunduar arsimin e mesëm dhe aktivizimin e tyre.	Vazhdimisht	-Qyteti i Shkupit -Shoqatat civile - Institucionet arsimore
Qëllimi specifik 3 Nxitja e vetë punësimit të rinisë në sektorët në pajtim me nevojat e ofertës dhe kërkesës në tregun e punës.				
Strategjia 3.1. aktivitete				
1. Shpallja e konkursit dhe promovimi i programit për zgjedhje të personave të rinj për nisje të biznesit të qëndrueshëm i cili potencialisht do të gjenerojë me vende të reja të punës me përkrahje të mjeteve materiale në shumë prej 2000 deri më 4000 euro pa mundësi të tjetërsimit të mjeteve, me theks të profesioneve moderne.	-Biznese të reja të hapura prej 50 personave të rinj.	-Biznese që gjenerojnë vende të reja të punës.	Viti 2016	-Qyteti i Shkupit.

6.8 PLANI AKSIONAR PËR VITIN 2014 PËR PRIORITETIN KULTURA

Qëllime dhe aktivitete	Rezultati i pritur	Indikatori	Korniza kohore	Përgjegjësia
Qëllimi i përgjithshëm Përkrahja për angazhim kulturorë, krijimtari dhe inkuadrim më masovik të rinisë në aktivitetet kulturore përmes informimit të përmirësuar / përkatës dhe lidhjes në rrjete të faktorëve nga fusha e kulturës dhe rinisë.				
Qëllimi specifik 1 Të përcaktohen kritere dhe mekanizma për përkrahje të iniciativave te rinia e veprimtarisë kulturore.				
Strategjia 1.1. aktivitete				
1. Përkrahja e projekteve rinore nga fusha e kulturës 1.1. Evenimente vjetore (tematike) 1.2.Ad hoc projekte	-Përgatitja e listës së ngjarjeve tematike vjetore për të rinjtë nga fusha e kulturës dhe organizimi i rregullt i tyre në nivel vjetor (festivale, koloni, ditë të hapura, ekspozita, shfaqje, projektime, instalime, gara të karakterit revial) -Përgatitja e njësive matëse për iniciativat rinore nga fusha e kulturës (rregullore) -Komisioni i formuar nga fusha e kulturës -Thirrja e shpallur dhe mjetet e ndara	-Lista e përpiluar e evenimenteve prioritare vjetore. -Përkrahja (administrative – financiare për evenimentet e listës) -Realizimi i evenimenteve -Rregullore të përpiluara për iniciativat dhe thirrja e shpallur në nivel vjetor -Komisioni i formuar për vlerësim të projekteve -Mjete të ndara për projektet në nivel vjetor (së paku një herë në vit)	Pilot iniciativa – pranvera e vitit 2015 Fillimi i programit – pranvera e vitit 2015	-Qyteti i Shkupit në bashkëpunim me fondacionet dhe organizatat civile

	financiare për projektet rinore nga fusha e kulturës.			
Strategjia 1.2. aktivitete				
1. Përkrahja e talenteve të reja	-Përpilimi i njësive matëse për talentet e reja nga fusha e kulturës (rregullore) -Formimi i komisionit nga fusha e kulturës -Thirrja e shpallur dhe mjete të ndara financiare për talentet e rinj për përfundim të edukimit, krijimtari kulturore artistike dhe zhvillim profesional.	-Rregullore e përpiluar me indikatorë të qartë. -Komisioni i formuar -Shpallje vjetore për talentet e reja. -Kontrata të lidhura për përkrahje financiare dhe arsimore të talenteve të rinj.	Pilot iniciativa – pranvera e vitit 2015 Fillimi i programit – pranvera e vitit 2015	-Qyteti i Shkupit
2. Promovimi i talenteve dhe iniciativave në nivel lokal, kombëtarë dhe ndërkombëtarë.	-Përkrahja e të rinjve të talentuar nga fusha e kulturës dhe të projekteve të tyre për promovim në nivel kombëtarë dhe ndërkombëtarë (organizimi i mundësive për ekspozita, koncerte, projektime, lexime etj.) në qytete tjera të Maqedonisë dhe në shtetet tjera.	-Numri i ekspozitave të organizuara, koncerteve, prezantimeve, projektimeve, leximeve dhe të ngjashme, në nivel kombëtarë dhe ndërkombëtarë.	Pranvera e vitit 2015 me planifikim të periudhës gjashtë mujore.	-Qyteti i Shkupit -Institucione nga fusha e kulturës -Organizata nga fusha e kulturës -Organizata për bashkëpunim ndërkombëtarë
Qëllimi specifik 2 Zmadhimi i njoftimit rinorë për aktivitetet dhe evenimentet në fushën e kulturës, përmes sistemit të adaptimit të masave për diseminacion të informacioneve deri te				

personat e rinj.				
Strategjia 2.1. aktivitete				
1. Implementimi i takimeve koordinuese mes institucioneve nga fusha e kulturës dhe organizatat rinore për informim.	-Lidhja e strukturave tani më ekzistuese nga fusha e kulturës dhe informimit rinorë me qëllim që të mundësohet rrjedha e informacioneve deri te të rinjtë -Takime të rregullta dhe evalvim të punës	-Takime në periudhë prej tre muajve	Implementimi i trupit koordinues – vjeshta e vitit 2016 me mandate dyvjeçarë	-Qyteti i Shkupit -Organizatat civile nga fusha e kulturës dhe rinisë
Strategjia 2.2. aktivitete				
1. Shfrytëzimi i ueb portaleve për të rinjtë dhe të mjeteve tjera të informimit dhe emisioneve të mediumeve (Radio, TV, Radio e studentëve, Mediume shtetërore).	-Zhvillimi i emisioneve të reja me koncepte të reja (interaktive) -Angazhimi i gazetarëve të rinj gjatë përgatitjes së aktiviteteve -Zhvillime dhe plotësime t informacioneve nga fusha e kulturës përmes listës së e maileve me informacione -Shfrytëzimi i sajteve të famshme për njoftim	-Numri i emisioneve me gazetarë të rinj -Lista e zhvilluar e e-maileve dhe numri i anëtarëve të listës -Numri i shpalljeve në 10 sajtet më të vizituara për informim rinorë.	Fillimi i emisionit në vitin 2014 (program verorë)	-Mediumet -Organizatat nga fusha e kulturës -Institucione kulturore
Qëllimi specifik 3 Të zmadhohet atraktiviteti i evenimenteve kulturore te rinia përmes inkuadrimi të zmadhuar dhe konsultimit të rinisë dhe zbatimit të tyre.				
Strategjia 3.1. aktivitete				
1. Inkuadrimi i organizatave rinore (më vonë edhe i	-Organizatat rinore janë konsultuar gjatë planifikimit,	-Thirrje dhe përzgjedhje e organizatave rinore	Viti 2016	-Qyteti i Shkupit - Organizatat

Këshillit rinorë të Shkupit) në aktivitetet e planifikimit, zbatimit dhe evalvimit të ofertës kulturore në Qytetin e Shkupit 1.1. Pjesëmarrje e drejtpërdrejtë me sektorin e kulturës të Qytetit të Shkupit dhe institucioneve kulturore 1.2. Propozime të organizatave rinore për planet programore kulturore të Qytetit të Shkupit	zbatimit dhe evalvimi të programeve nga fusha e kulturës përmes së paku 1 takimi në çdo tre muaj. -Idetë e organizatave rinore merren parasysh gjatë planifikimit të evenimenteve nga fusha e kulturës të Qytetit të Shkupit	që janë të interesuara për pjesëmarrje në konsultime. -Të mbajtur së paku 1 takim në tre muajt me organizatat rinore nga fusha e kulturës.		rinore -Institucione kulturore
2. Konsultime të drejtpërdrejta me të rinjtë përmes aktiviteteve për bisedime të drejtpërdrejta për nevojat dhe idetë.	-Dita e hapur në Qytetin e Shkupit (dita e ideve për kulturën) një herë në vit kur të rinjtë do të mund ti propozojnë idetë e tyre për evenimentet dhe programet -Anketime dhe hulumtime me të rinjtë në bazë të rregullt, të realizuara nga organizatat rinore ose Qyteti i Shkupit -Fokus grupe me të rinjë nga fushat specifike të qytetit ose me karakteristika specifike	-E mbajtur dita e hapur (një herë në vit)] -Analiza të rregullta vjetore për gjendjet e rinisë dhe ofertës kulturore të Qytetit të Shkupit -Publikimi i rezultateve nga analizat specifike me të rinjtë me mundësi më të vogla në fushën e kulturës.	2016	-Institucione nga fusha e kulturës -Organizatat rinore -Organizatat civile -Qyteti i Shkupit
3. Hapja e mundësive që të rinjtë të marrin pjesë vullnetarisht gjatë organizimit të evenimenteve nga fusha e kulturës.	-Krijimi i data bazës së hapur së voluntarizmit për organizim të evenimenteve nga fusha e kulturës me sistem të shpërblimit të vullnetarëve.	-Krijimi i data bazës së pozitave vullnetare, në qasje publike për të gjithë. -Eveniment i organizuar vjetor për dhënie të mirënjohjes për voluntaristët nga	Viti 2016–përgatitja e bazës së të dhënave.	-Organizatat civile nga fusha e kulturës dhe voluntarizmit.

		fusha e kulturës për arritje të posaçme.		
Qëllimi specifik 4 Të zmadhohet qasja deri te evenimentet kulturore për të rinjtë që ballafaqohen me pengesa të ndryshme për pjesëmarrje, përmes programeve të privilegjuara, iniciativave për inkluzion në bashkësinë dhe mekanizmave të tjera për sigurim të kushteve dhe qasjes.				
Strategjia 4.1. aktivitete				
1. Programet financiare për biletat e privilegjuara (biletat / transporti)	-Kyçja drejt sistemit për lirime për të rinjtë, për të gjitha programet dhe evenimentet e fushës së kulturës të organizuar nga Qyteti i Shkupit -Promovim të transportit falas nëse blihet biletë për eveniment nga fusha e kulturës. -Bileta falas për studentët dhe të rinjtë që paraqiten në AVRM (deri 29 vjeçar)	-Paleta e impelementuar e përparësive financiare për të rinjtë me mundësi të kufizuara. -Transport falas me biletë ekzistuese - Bileta falas për studentët dhe të rinjtë që paraqiten në AVRM (deri 29 vjeçar) -Lirime për të rinjtë -Kyçja në evenimentet e organizuara nga Qyteti i Shkupit për sistemin e lirimeve të ofruara nga Kartela e rinisë Evropiane përmes ARS -Prej numrit të përgjithshëm të biletave, biletat e privilegjuara të jenë 10 – 15 %	Pranvera e vitit 2016 të definohet programi	-Qyteti i Shkupit -Ndërmarrjet publike -Institucione nga fusha e kulturës
Strategjia 4.2. aktivitete				
1. Iniciativa për	-Financimi dhe	-Koncepti i	Përgatitja e	-Qyteti i

inkluzion të rinisë me më pak mundësi për qasje deri te evenimentet dhe programet e fushës së kulturës.	përkrahja e programeve të posaçme për inkluzion të rinisë me mundësi të kufizuara në aktivitetet kulturore.	përgatitur për projektet për inkluzion të rinisë përmes kulturës. -Koncepti i është promovuar organizatave rinore. -Është realizuar planifikimi i grandeve të vogla për vitin 2015.	konceptit në vitin 2016.	Shkupit -Fondacione dhe institucione nga fusha e inkluzionit social -Organizatat civile për të rinjtë dhe kulturë -Institucione nga fusha e kulturës
2. Përpilimi i doracakut për organizim të evenimenteve inkluzive nga fusha e kulturës për grupet përkatëse të synuara me më pak mundësi.	- Doracaku i përpiluar për organizim të evenimenteve inkluzive nga fusha e kulturës -Promovimi i doracakut -Trajnime për shfrytëzim të doracakut për organizatorët e veprimtarive kulturore.	-Thirrja e përgatitur për autorët e doracakut -Përzgjedhja e autorëve për doracakun.	Përpilimi i thirrjes për autorët në vitin 2016.	- Qyteti i Shkupit - institucione nga fusha e inkluzionit social dhe kulturës - Organizatat civile

6. PROCESI I MONITORIMIT DHE VLERËSIMIT

Vetëm nëse zbatohen aktivitetet e parashikuara në strategji mund të arrihen qëllimet e të njëjtës dhe me këtë të përmirësohet jetesa dhe standardi jetësor i të rinjve në Qytetin e Shkupit. Me qëllim që të implementohet me sukses strategjia si dhe të ndiqet implementimi i saj është e nevojshme që të formohet trup punues për **monitorim të KPK (komitetit të përbashkët koordinues).**

Me qëllim që të ndiqet në kontinuitet implementimi i PA 2014 dhe SLR rekomandohet që të konstituohet trup pune i cili do të bëjë monitorim të procesit. Rekomandimi kryesor është që trupin ta përbëjnë përfaqësues nga Sektori për bashkëpunim ndërkombëtar dhe bashkëpunim dhe përkrahje të shoqatave civile dhe fondacioneve të Qytetit të Shkupit. Në këtë trup të marrin pjesë edhe anëtarë të Këshillit të të rinjve të Qytetit të Shkupit (i cili në përputhje me Planin aksionar duhet të formohet në vitin 2014) si dhe Sektori/ seksioni për të rinj i Qytetit të Shkupit (i cili duhet të formohet në vitin 2014). Gjithashtu në këtë trup rekomandohet që të marrin pjesë përfaqësues të organizatave rinore të cilat kanë kapacitet dhe përvojë në fushën e të rinjve, veçanërisht në fushën e ndjekjes ose zbatimit të politikave për të rinjtë. Obligimi kryesor i trupit do të jetë që të monitorojë procesin e implementimit të aktiviteteve të parashikuara me PA 2014 dhe të japë rekomandime për të njëjtin. Ky trup do të obligohet që të përgatisë planin aksionar për implementimin e strategjisë për vitin 2015.

Gjithashtu që të mund një KPK të zbatojë SLR dhe t'i realizojë aktivitetet të cilat janë planifikuar, ajo duhet të posedojë **mjete buxhetore** për këtë qëllim. Prandaj në buxhetin e Qytetit të Shkupit është e nevojshme të parashikohen mjete për KPK, si dhe të përcaktohet mënyra e shpërndarjes së tyre. Këto mete mund njëherësh të ndahen edhe në konkursin e këtyre organizatave ose institucioneve të cilat do të marrin përgjegjësi për zbatimin e aktiviteteve të caktuara nga plani aksionar (për vitin e parë 2014 si dhe në kontinuitet) ose përmes përkrahjes të përgjithshme për zhvillim të iniciativave rinore dhe organizatave rinore përmes projekteve konkrete për realizimin e aktiviteteve nga Strategjia lokale rinore e Qytetit të Shkupit.

DISPOZITA PËRFUNDIMTARE

Strategjia për të rinj hyn në fiqi ditën e shpalljes në "Lajmëtari zyrtar i Qytetit të Shkupit".